

**A TAPOLCAI KERTVÁROSI ÓVODA
PEDAGÓGIAI PROGRAMJA**

**Jóváhagyta: Horváth Zoltánné
Óvodavezető**

TARTALOMJEGYZÉK

1. BEVEZETÉS	3
2. ÓVODAI NEVELÉSÜNK CÉLJA, ALAPELVEI	4
3. AZ ÓVODAI NEVELÉS FELADATAI	10
3. 1. Egészséges életmód alakítása –egészségfejlesztési programunk.....	11
3. 2. Az érzelmi, az erkölcsi és az értékorientált közösségi nevelés.....	18
3. 3. Az anyanyelvi, az értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása.....	22
3. 4. A sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelése	27
3.5. Óvodánk gyermekvédelmi és szociális hátrányok enyhítését segítő tevékenysége	33
4. AZ ÓVODAI ÉLET MEGSZERVEZÉSÉNEK ELVEI	37
4. 1. Személyi és tárgyi feltételek	37
4. 2. Az óvodai élet megszervezése	46
4. 3. Az óvoda szakmai dokumentumai	48
4. 4. Az óvoda kapcsolatai	49
4. 5. Az óvodai élet tevékenységi formái és az óvodapedagógus feladata	52
4. 7. Óvodánk gyermekvédelmi és szociális hátrányok enyhítését segítő tevékenysége	76
5. A FEJLŐDÉS JELLEMZŐI	84
6. A PEDAGÓGIAI PROGRAM HATÁLYOSSÁGI, TÖRVÉNYESSÉGI ÉS LEGITIMITÁSI ZÁRADÉKA.....	87

1. BEVEZETÉS

2008. jelentős változást hozott Óvodáink életében, hisz az addig önálló óvodákat Tapolca Város Önkormányzata közös irányítás alá vonta.

2014. július 01.-vel ismét intézményátstrukturizálás történt, székhelyváltás miatt. Óvodánk, a Tapolcai Kertvárosi Óvoda és tagintézményei 4 feladat ellátási helyen 20 csoporttal működik. 2022. szeptember 1-től a Szivárvány tagintézmény a Veszprém Megyei Érsekség fenntartásába került. Így a 2022./2023-as nevelési évet 3 feladatellátási helyen 14 csoporttal kezdtük meg.

Helyi Pedagógiai Programunkat az óvodai nevelés országos Alapprogramjának nevelési, pedagógiai elveinek figyelembevételével, a hazai nevelési gyakorlat legfőbb értékeit felhasználva készítettük. Nevelésünk, pedagógiai tevékenységünk célja, hogy a családi nevelést kiegészítve, segítsük a gyermeki személyiség kibontakoztatását az eltérő fejlődési ütemet figyelembe véve.

Tagintézményeink értéke a sokszínűség, melyet nevelési programunk is tükröz.

A közös elvek, célok, értékek mellett a tagintézmények specialitásai is teret kapnak, megfogalmazódnak, egyéni arculatot biztosítva az ott folyó munkának.

Pedagógiai hitvallásunk egyik legfontosabb pillére a gyermeki jogok tiszteletben tartása, a gyermeki személyiség maximális védelme, a kisebbségi és sajátos nevelési igényű gyermekek befogadó – elfogadó nevelési gyakorlatának biztosítása.

Nevelő közösségünk törekvése, hogy a gyermekeket érzelm gazdag környezetben, sokszínű tevékenységek biztosításával, egyéni képességeiknek megfelelően, differenciáltan fejlesszük.

Tapolca, 2022. augusztus 26.

Horváth Zoltánné
óvodavezető

A pedagógiai program jogszabályi háttere

A helyi pedagógiai program módosítását és kiegészítését az alábbi törvények, jogszabályok, rendeletek figyelembevételével készítettük el:

- A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény
- A kormány 363/2012. (XII.17.) kormányrendelete Az Óvodai nevelés országos alapprogramjáról
- 32/2012. (X. 8.) EMMI rendelet a sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelésének irányelve
- 2003. évi CXXV. törvény az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról
- 2011. évi CLXXIX. törvény a nemzetiségek jogairól
- 1997. évi XXXI. tv. a Gyermekek védelemről és gyámügyi igazgatásról
- Az 1998. évi XXVI. törvény a fogyatékos személyek jogairól és esélyegyenlőségének biztosításáról
- Az óvoda Alapító Okirata
- A nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról szóló 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet

2. ÓVODAI NEVELÉSÜNK CÉLJA, ALAPELVEI

Küldetésnyilatkozat

Óvodánk küldetése, hogy nyugodt, békés légkörben, toleráns, segítőkész, boldog gyermekeket neveljünk.

Célunk, hogy óvodánk segítséget nyújtson a mozgással, helyes táplálkozással, tiszta környezettel az egészséges életvitel megalapozásához. A népi hagyományok ápolásával színesítse a gyermeki személyiséget. A környezet megóvása, megszerettetése, a szülőföld szeretetének megalapozása. A játék és a változatos tevékenységek biztosítása, a gyermeki

képességek széleskörű fejlesztése. Önmaguk és társaik feltétlen elfogadása mellett egyéni és közösségi értékekkel gazdagítani a gyerekek óvodában töltött napjait.

Mindezeket a célokat nyitott, lelkes, képzett nevelőközösséggel, jól együttműködő szülőkkel valósíthatjuk meg.

Gyermekképünk

A gyermek egymással nem helyettesíthető, szellemi, erkölcsi és biológiai értelemben is egyedi személyiség és szociális lény. Mindent elfogad, mindenre nyitott. Igényli a felnőtt gondoskodását, szeretetét. Őszinte, fogékony a jóra, hálás a törődésért. Legfontosabb számára a szeretet, a felnőttek, gyermekek biztonságot nyújtó közössége. Nyitottan, őszintén és bizalommal fordul az őt körülvevő világ felé. Nagyfokú érdeklődéssel, mozgásvágygal birtokba akarja venni a világot.

A gyermekeknek életkoronként, egyénenként változó a szükséglete, melyet nevelő munkánk során figyelembe veszünk. Hisszük, hogy a sajátos nevelési igényű kisgyermek számára nincs jobb tanulási lehetőség, mint hogy olyan környezetben szerez tapasztalatokat, amelyben élni fog.

Minden gyermek egyformán magas színvonalú és szeretetteljes nevelésben részesüljön, s meglévő hátrányai csökkenjenek. A nevelőtestület tagjai nem adnak helyet semmiféle előítélet kibontakozásának.

Nevelőtestületünk azon munkálkodik, hogy óvodánkban minden gyermek adottságaihoz képest egészséges, edzett legyen. Érdeklődéssel, tevékenyen vegyen részt környezete megismerésében, képességei kibontakoztatásában. Mindenekelőtt azonban boldog, kiegyensúlyozott, a szépre és a jóra érzékeny gyermek legyen. Óvónői hitvallásunkat Mérei Ferenc gondolata tükrözi:

„A gyermek szemével lássunk, és fülével halljunk, a gyermek élményvilágának szintjén beszéljünk, hogy ráálljunk a gyermek érzelmi hullámhosszára, megéljük emocionális történéseit, elfogadjuk vágyait, tiszteljük fantáziáját, s mindezzel elősegítsük a szabad kommunikációt, a nyitott személyiség kibontakoztatását. Ennek feltétele, pedig nem kevesebb, mint a gyermekbe vetett bizalom, az iránta érzett felelősség, amely nyílt és derűs légkörben, ésszerű szabályok között, a gyermek felelőssége kicsírázik.”

Óvodaképünk

Óvodánk biztonságot nyújtó, szeretetteljes környezetben, élményt nyújtó tevékenységeken keresztül, boldog gyermekkort kíván biztosítani minden gyermek számára, a harmonikus fejlődés érdekében segítjük a gyermeki személyiség kibontakozását, a hátrányok csökkenését.

Célunk: a családdal együttműködve, érzelmi biztonságot nyújtó légkörben a gyermeki személyiség kibontakoztatása, közösségben való beilleszkedése, erkölcsi nevelése, pozitív személyiségjegyek megalapozása, fejlesztése az életkori sajátosságok, az eltérő fejlődési ütem figyelembevételével (ideértve a kiemelt figyelmet igénylő gyermekek ellátását is), a testi-lelki szükségletek kielégítése.

Óvodánk funkciói

- Óvó-védő funkció, amely biztosítja a gyermekek életkorának megfelelő biztonságos környezetet, életteret.
- Szociális funkció, amely lehetővé teszi és fejleszti a gyermekek beilleszkedési és kapcsolatteremtő készségének kialakulását, mely segíti az iskolai beilleszkedést is.
- Nevelési, személyiségfejlesztő funkció, amely a tervszerű nevelőtevékenység segítségével kialakítja az életkornak megfelelő viselkedési szokásokat, szabályokat. E funkció érvényesülése nyomán kialakul a kívánatos neveltségi szint. A nevelőmunka, a tárgyi környezet hatására a gyermekekben kialakul a természethez való pozitív viszony, törekvés a természet védelmére, óvására.

Nevelési alapelveink

- A gyermekek legfontosabb tevékenysége a játék, a tanulás, a készség és képességfejlesztés leghatékonyabb módja.
- Tapasztalatszerzési lehetőségek biztosítása, melyek során a gyermekek megismerik szűkebb és tágabb környezetüket, **környezettudatos magatartásuk** fejlődik.

- Pozitív viszony alakítása a tárgyi és természeti környezethez.
- A gyermek nevelése elsősorban a család joga és kötelessége. Óvodánk a család nevelőpartnereként kiegészíti a családi nevelést. A szülő és az óvoda kapcsolata kölcsönösen elismert szabályokon nyugvó, a gyermek érdekében történik.
- A gyermeki személyiség elfogadó tisztelete jellemezze munkánkat, az elfogadás a bizalomra épüljön. Az óvoda valamennyi dolgozója példa és modellértékű, **befogadó, elfogadó, segítő attitűddel rendelkező társ.**
- A gyermekek egyéni szükségleteinek, fejlődési, érési tempójának figyelembevétele a fejlesztés során.
- Gyermekek mindenek felett álló érdekeinek tiszteletben tartása.
- Alapvető a megfelelő életvitel, az egészséges életmód iránti igény kialakítása, a korszerű egészségfejlesztés elveinek figyelembevételével. Életritmus, megfelelő napirend, helyes szokásrendek, mozgásigény kielégítése.
- A gyermek érzelmi biztonságát segíti a jól megalapozott, következetes, ugyanakkor rugalmasan kezelt szokásrendszer, az **innovatív** pedagógiai törekvések, melyben érvényesülhet óvodapedagógusaink nézeti és módszertani szabadsága, melyben megkötések csak a gyermek érdekében lehetségesek.

Inkluzív nevelés, integrált nevelés

Óvodai nevelésünk során nagy hangsúlyt fektetünk befogadó, óvodai környezetben kiemelt figyelmet igénylő gyermekek életminőségének javítására, beilleszkedési esélyük növelésére, szocializációjuk segítésére.

Célunk, hogy a gyermek érje el az önmagához képest, a képességeinek, készségeinek megfelelő, lehető legmagasabb fejlettségi szintet.

Kiemelt figyelmet igénylő gyermek az, aki különleges bánásmódot igényel, valamint az, aki a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló törvény szerint hátrányos, vagy halmozottan hátrányos helyzetű gyermek.

Különleges bánásmódot igényel:

A sajátos nevelési igényű gyermek (a szakértői bizottság véleménye alapján mozgásszervi, érzékszervi, értelmi, vagy beszéd fogyatékos (halmozottan fogyatékos), autizmus spektrum zavarral vagy egyéb pszichés fejlődési zavarral (súlyos tanulási, figyelem- vagy magatartásszabályozási zavarral) küzd, beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermek, (a szakértői bizottság véleménye alapján az életkorához viszonyítottan jelentősen alul teljesít, társas kapcsolati problémákkal, tanulási, magatartásszabályozási hiányosságokkal küzd, közösségbe való beilleszkedése, személyiségfejlődése nehezített vagy sajátos tendenciákat mutat, de nem minősül sajátos nevelési igényűnek).

Kiemelten tehetséges gyermek (átlag feletti általános vagy speciális képességek birtokában magas fokú kreativitással rendelkeznek, és felkelthető benne a feladat iránti erős motiváció, elkötelezettség)

Inkluzív nevelésre vonatkozó elveink

A gyermeknek joga van, hogy a nevelési intézményben biztonságban, befogadó, előítélet mentes egészséges környezetben nevelődjön.

A gyermeket hátrányos megkülönböztetés nem érheti, akár különleges bánásmódot igényel, akár hátrányos, vagy halmozottan hátrányos helyzetű.

A befogadó környezet megteremtésével az esélyegyenlőtlenségek csökkentése mellett a kialakult előítéletek lebontására, és az újabb előítéletek megelőzésének kialakulására való törekvés.

Az egyénre szabott segítség nyújtás során a szokásos differenciálástól eltérő, nagyobb mértékű egyéni differenciálás.

A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek fejlődésének érdekében a szoros személyes kapcsolat tartás az érintett gyermekek családjával a segítő, speciális szakemberekkel.

Fokozott figyelem a sajátos nevelési igényű gyermekek és családjaik esetében az adatvédelemmel és a személyiségjogokkal kapcsolatos szabályok betartására.

Az óvodapedagógus feladatai:

- Tolerancia, nyitottság, elfogadó attitűd, empátia, szeretetteljesség, következetesség.
- Egyéni szükségletekhez igazodó differenciálás, megfelelő módszerek megválasztása.
- Speciális eszközök biztosítása.
- Szükség esetén egyéni fejlesztési terv készítése.
- A segítségnyújtás lehetőségének és mértékének megismertetése az óvoda dolgozóival, szülőkkel, csoporttársakkal.
- A szülőkkel való szoros kapcsolattartás során: segítő tanácsadás.
- Együttműködés, kapcsolattartás a gyógypedagógussal, védőnővel, szakmai szolgáltatókkal, logopédussal, családgondozóval.
- Önképzés, továbbképzés a speciális feladatok érdekében.

A gyermekek esélyegyenlőségét szolgáló intézkedések

- A gyermek megismerése - családlátogatás, anamnézis, korai időszak fejlődésmenete, gyermekmegfigyelés (képességeinek, adottságainak megfigyelése), szakvélemények, diagnózisok.
- Szükség szerint szakemberhez való irányítás.
- Egyéni fejlesztés, a gyermek haladásának figyelemmel kísérése, személyiség kibontakoztatása.
- Kapcsolattartás, együttműködés a szakemberekkel (gyógypedagógus, pedagógiai szakszolgálat, gyermekvédelmi szakemberek).
- Kapcsolattartás, együttműködés a családdal.
- Befogadó közösség felkészítése.
- A helyi feltételek és a gyermek egyéni szükségleteinek összehangolása, igényeihez igazodó környezet kialakítása.

- A gyermekek, családok egyenlő hozzáférése az óvodában szervezett tevékenységekhez, programokhoz.

A sajátos nevelési igényű gyermekek nevelése

- Elfogadó környezet biztosítása.
- Az elvárásoknak a súlyosság mértékéhez, valamint a gyermek fejlődési üteméhez való igazítása.
- Annak belátása, hogy kiemelkedő tevékenységre is képesek lehetnek.
- Fejlesztésüknek a számukra megfelelő területeken való megvalósítás. Kiemelten az alkalmazkodó készség, akaraterő, önállóságra törekvés, együttműködő készség terén való segítségnyújtás. A diagnózisra építő sokoldalú képességfejlesztés.
- Alkalmazotti közösségünk befogadó, elfogadó szemléletével a gyermeki és emberi jogok tiszteletben tartásával összhangban biztosítja a hazájukat elhagyni kényszerülő családok gyermekeinek óvodai nevelése során az önazonosság megőrzését, kultúrájuk ápolását.

3. AZ ÓVODAI NEVELÉS FELADATAI

Az óvodai nevelés általános feladata az óvodás korú gyermek testi és lelki szükségleteinek kielégítése. Ezen belül:

- egészséges életmód alakítása,
- az érzelmi az erkölcsi és az értékorientált közösségi nevelés,
- az anyanyelvi, értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása,
- sajátos nevelési igényű gyermekek nevelése.

3. 1. Egészséges életmód alakítása –egészségfejlesztési programunk

Egészségfejlesztésünk célja:

- A gyermekek egészséges életvitel igényének alakítása, megalapozása, testi fejlődésük elősegítése, mozgásigényük kielégítése.
- Az egészséges életmód szokásrendszerének kialakítása.
- A személyiség testi, lelki harmóniájának biztosítása.
- A gyermekek egészségvédelme.

Egészségfejlesztési feladataink:

- a gyermek gondozása, testi szükségleteinek, mozgásigényének kielégítése;
- a harmonikus, összerendezett mozgás fejlődésének elősegítése;
- a gyermek testi képességei fejlődésének segítése;
- a gyermek egészségének védelme, edzése, óvása, megőrzése;
- az egészséges életmód, a testápolás, az étkezés, az öltözködés, pihenés, a betegségmegelőzés, az egészségmegőrzés szokásainak alakítása;
- a gyermek fejlődéséhez és fejlesztéséhez szükséges egészséges és biztonságos környezet biztosítása;
- családi, nyugodt, szeretetteljes légkör kialakítása
- a környezet védelméhez és megóvásához kapcsolódó szokások alakítása, a környezettudatos magatartás megalapozása,
- ha szükséges, megfelelő szakemberek bevonásával – a szülővel, óvodapedagógussal együttműködve- speciális gondozó, prevenciós és korrekciós testi, lelki nevelési feladatok ellátása.

Az óvoda környezete:

Az óvoda udvara

Az óvoda tárgyi környezete befolyásolja az egészséges életmód feladatainak megvalósulását. Az óvoda fejlesztési színtere az óvoda udvara és a csoportszobák.

- Füves és burkolt területtel, virágoskerttel rendelkezzen minden tagintézmény udvara.
- Árnyékos és napos terület egyaránt biztosított legyen.
- A gyermekek mozgását sok és sokfajta beépített játék tegye lehetővé.
- A gyermekek testi szükségleteinek kielégítésére (WC, ivóvíz) biztosított legyen.

Csoportszobák – egyéb helyiségek

A csoportszobák általában 50 m² alapterületűek, melyek biztosítják a fejlődéshez szükséges mozgásteret. A berendezési tárgyak megfelelnek az óvodáskorú gyermekek testméreteinek és tevékenységigényének. Öltözők, mosdók a gyerekek testméreteinek, szükségleteinek megfelelőek. A mesterséges megvilágítás a mennyezetről biztosított. Az ablakok méretei elegendőek a természetes fény s a szellőztetés biztosítására. A falak világos pasztellszínűre festettek. A helyiségek bútorzata, eszközei könnyen tisztíthatóak.

A csoportszobákban az óvónő alakítson ki játszókuckókat, sarkokat.

A barátságos esztétikus berendezés ízlésközvetítő.

Napirend

A rendszeresség, az ismétlődés biztonságot nyújt a gyermekeknek, segítve az egészséges testi, lelki fejlődést.

A napirendet a helyi adottságokhoz igazodva, a folyamatosság és rugalmasság elvét követve készítik az óvodapedagógusok.

Az egészséges életmód szokásainak kialakítása során az óvónő beszélje meg a dajkával a szokások kialakításának pontos menetét az önkiszolgálás testápolás étkezés terén.

Étkezés

- Feladatunk az óvodai és családi szokások összehangolása.
- A gyermekeknek különböző táplálkozási szokásai vannak. A felnőttek kellő toleranciával fogadják ezt.
- Ösztönözzék, de ne kényszerítsék a gyermekeket az ételek elfogyasztására.
- Vizet bármikor ihassanak a gyerekek.
- A felnőttek (asztalonként 1-1) saját példával alakítják, erősítik a kulturált étkezés szokásait.

Óvodába kerülés után ismerkednek a gyerekek a kulturált étkezés szokásaival, azokat gyakorolják, alkalmazzák:

- Az asztalnál halkán beszélgetnek.
- Tálaláskor „sokat kérek – keveset kérek” -kel jelzik, hogy mennyi ételt kívánnak elfogyasztani (kóstolót minden ételből megízleltetünk).
- Folyadékot kancsóból először a felnőttek töltenek.
- Az evőeszközöket egyéni képességeik szerint használják. A kanál és a villa használatát gyakorolják.
- Önkiszolgálással történik a terítés s az asztal leszedése.
- Étkezés közben a gyerekek munkát nem végeznek (esetleg kiömlő folyadékot a dajka néni takarítja fel).
- Később önként vállalt naposi munka kerül bevezetésre.
- Segítséggel töltenek a kancsóból.
- Étkezés közben figyelnek az asztal és környezetének rendjére.
- Asztalterítőt segítséggel összehajtják.
- Étkezés közben: jó étvágyat kívánnak, nyújtják a kosarat, kancsót, megköszönik azt.
- Önállóan töltenek a kancsóból, szedik az ételt, hajtják össze a terítőt.
- Fokozatos bevezetéssel használják a kést és villát.

Higiéniai szokások alakításának folyamata

- Stabil szokásrendszert vezetünk be a tisztaságigény kialakítása érdekében (étkezések, testnevelés, ábrázolás alkalmával kiemelten).

- Biztosítjuk az intimitást WC használatakor.
- Kezdetben minden tevékenységet mutasson meg az óvónő, s közben kísérje magyarázattal (testrészek, eszközök).
- Mosdóhasználat egyénileg vagy kis csoportokban történik, feladat a sorrend és a technikák rögzítése.
- Zsebkendő, WC-papír, fogmosó eszközök használatának megtanítása a családdal együttműködve történik. Fontos segítség a tükör, a mozgások, testrészek megfigyeléséhez.

Öltözködés

Óvodába kerülés után az óvodapedagógus fizikai és verbális segítséget nyújt a gyermekeknek: ruhadarabok, kellékek, testrészek, irányok, színek, megnevezése; hideg-meleg idő és a ruházat mennyiségének összefüggése; ruhadarabok helye a szekrényben.

- Arra szoktassuk a gyerekeket, hogy figyeljenek a felnőttek segítő szavaira, próbálják megkezdeni az öltözködést (cipőt, nadrágot). Kérjenek segítséget, ha szükségük van rá.
- Az óvónő és dajka minden gyereknek olyan mértékben segítsen, amennyire rászorul (egyéni optimális fejlődési tempó).
- Ha a gyerekeknek melegük van vagy fáznak, ha változtatni szeretnének ruházatukon szóljanak a felnőtteknek.

Majd az óvónő szóbeli magyarázattal segíti az önálló öltözködést:

- Gombolást, cipőkötést képességeik szerinti tempóban tanulják.
- Ruháikat rendben tartják.

Óvodáskor végén:

- Önállóan öltözködnek (cipőt kötnek).
- Rendben tartják ruhadarabjaikat.
- Ha fáznak, vagy melegük van, változtatnak ruházatukon (az udvaron beszéljék meg először a felnőttel a meghűlés elkerülése érdekében).
- Esztétikus megjelenésükre ügyelnek.

Pihenés

Az óvodában 12.30 – 15 óráig biztosított a pihenő idő.

- Pihenés előtt a felesleges ruhadarabokat levetik a gyerekek.
- Gondoskodni kell a folyamatos levegőcseréről, tiszta és páradús levegő biztosításáról.
- Meséléssel, dúdolással teremtünk nyugodt légkört a pihenéshez.
- Akik felébrednek, ill. 1 órát csendben pihentek, könyvet nézhetnek, vagy felöltöznek és játszanak, így biztosítjuk 14 órától a folyamatos felkelést.

Mozgás

- Udvaron, teremben a gyerekeknek legyen lehetőségük a mozgásigényük kielégítésére.
- Gyakorolják a változatos mozgásformákat egyénileg, társsal, eszközzel.
- Mindennap szervezzünk mozgásos játékokat, lehetőleg a szabadban.
- A kint töltött idő utolsó fél óráját szervezett mozgással kell tölteni.
- Kirándulások alkalmával is biztosítsuk a mozgásos játékok lehetőségét.
- A mozgás fejlessze a fizikai állóképességet, a nagy és finommozgásokat, a testséma kialakulását.
- A mindennapi szabadban tartózkodás növeli a gyermekek ellenálló képességét, lehetőséget ad a mindennapi edzésre.
- Lábboltozat, és tartás-javító mozgásos tevékenységet iktassunk a játékos gyakorlatok közé.

Egészségvédelem

A szervezet ellenálló képességét növeli, ha minél több időt tölt a gyermek jó levegőn.

A baleset-megelőzés minden dolgozó feladata. A testi épséget veszélyeztető (sérült) tárgyakat azonnal el kell távolítani a gyerekek közeléből!

Baleset esetén a sérült gyermeket saját óvónője viszi orvoshoz, s ezzel egy időben a szülőt értesítjük a történetekről.

A gyermekek részére az óvodapedagógusok feladata a balesetvédelmi oktatás megtartása minden szükséges esetben, melyről a csoportnaplóban bejegyzés is készül.

Beteg gyermek az óvodai csoportban nem tartózkodhat, az ott megbetegedő gyermeket elkülönítjük, s a szülőt értesítjük. Fertőző betegségeket lokalizáljuk a higiéniai szabályok fokozott alkalmazásával (fertőtlenítés, elkülönítés, gyakori szellőztetés). /házirend, balesetvédelmi szabályzat /

A környezet védelme

- Feladatunk az élő és az élettelen környezethez való pozitív viszony megalapozása.
- Tevékeny közreműködés a természet védelmében (szelektív hulladékgyűjtés, komposztálás, növények és állatok gondozása stb.)
- A környezet jeles napjainak ünneplése.

Prevenció, korrekció

Rendszeres egészségügyi ellátás keretében évente egyszer szemészeti, fogászati vizsgálaton vesznek részt óvodánkban a gyerekek. Érzékszervi-mozgásszervi rendellenességek korai felismerése lehetővé teszi a korrekciót (szakemberhez irányítás).

Az óvodapedagógus feladata a megelőzés fejlesztő mozgással, helyes testtartás kialakításával.

Nevelőmunka eredményeként a gyerekek megtanulják az alapvető higiénés szokásokat:

- Felismerik saját szükségleteiket, gyakorlás során készségeik megszilárdulnak.
- 6 - 7 éves korban a mosdóhelyiséget rendeltetésszerűen használják.
- Időnkénti ellenőrzés mellett önállóan végzik a testápolási teendőket, ellenőrzik, javítják eredményét.
- A testápolási szokásoknak megfelelően a gyermekek teljesen önállóan, felszólítás nélkül tisztálkodnak, fogat mosnak, fésülködnek.
- A tisztálkodási eszközökre vigyáznak, helyére teszik azokat.
- Zsebkeendőjüket önállóan használják köhögésnél, tüsszentésnél egyaránt.

- Önállóan eldöntik, hogy mennyi ételt fogyasztanak, önállóan töltenek vizet a kancsóból. Készségszinten használják a kanalat, villát, kést.
- Esztétikusan terítnek, higiénikusan étkeznek.
- Étkezés közben halkán beszélgetnek.
- Teljesen önállóan öltöznek.
- A ruhájukat ki- begombolják, cipőjüket önállóan befűzik, bekötik.
- A ruhájukat esztétikusan, összehajtva a polcukra helyezik.
- A környezetükben igyekeznek mindenütt rendet tartani.
- Ügyelnek saját külsőjükre, melyben megjelenik a szépre, ízlésesre törekvés.
- Kialakul a gyerekekben az egészséges életvitel igénye, annak szokásai.
- A gyerekek napi rendszerességgel végeznek mozgásos tevékenységet, fogyasztanak zöldséget, gyümölcsöt.

Testi- lelki egészség fejlesztése, a viselkedési függőségek, a szenvedélybetegségekhez vezető szerek fogyasztásának megelőzése

A dohányzás megelőzését szolgáló óvodai tevékenységek:

Az óvoda feladata a példaadás, minden olyan helyzet elkerülése, amely a gyermekeknek kedvezőtlen mintaként szolgálhat.

A dohányzás megelőzése beszélgetések, negatív tapasztalatok felidézése, képek nézegetése segítségével, kirándulási élmények feldolgozása során, valamint az egészségvédelemmel kapcsolatos tevékenységek során.

Bántalmazás, erőszak megelőzése

Ezen a területen belül legfontosabb feladatunk a megelőzés. Fontosnak tartjuk meleg, elfogadó, szeretetteljes légkör kialakítását, a baráti kapcsok ápolását, erősítését, megfelelő számú eszköz biztosításával igyekszünk elkerülni a konfliktushelyzeteket. A kialakuló konfliktusok megoldására mintákat adunk: többféle megoldási javaslat, dramatikus játékok, bábozás, beszélgetések, érzések megfogalmazása, a feldolgozás segítése. Az intézmény közreműködik a gyermekek veszélyeztetettségének megelőzésében, és ennek a gyermekjóléti szolgálattal, illetve a gyermekvédelmi rendszerhez kapcsolódó

feladatot ellátó más személyekkel, intézményekkel. Ha a nevelési intézmény a gyermekeket veszélyeztető okokat pedagógiai módszerekkel nem tudja megszüntetni, segítséget kér a gyermekjóléti szolgálattól.

A kisgyermek minden erőszakos cselekvéssel kapcsolatosan „érzékeny”. Az erőszakos cselekmények látványa is egészségkárosodást okozhat számukra. Ezért szorgalmazzuk a szülőkkel való beszélgetések során az erőszakot sugárzó tömeghírközlések, filmek kivédését.

Balesetmegelőzés, elsősegélynyújtás

Odafigyeléssel, óvatossággal a balesetek és a velük járó fájdalom elkerülhető. Fontos, hogy a gyerekek megismerjék és betartsák a szabályokat.

A balesetek megelőzésének módszere lehet: szerepjáték, mesélés, bábozás, könyv és képolvasás, társasjátékok, beszélgetés.

Az óvodapedagógus, az óvoda valamennyi dolgozója a balesetek elkerülése érdekében a gyermekek által használt tárgyakat, eszközöket fokozott odafigyeléssel kezeli, szükség esetén kezdeményezi javításukat, cseréjüket, használatból történő kivonásukat. Különösen az udvari, vagy játszótéri játékoknál, sétán, kiránduláson felhívja a gyermekek figyelmét a helyes eszközhasználatra, a viselkedés szabályaira. Az óvoda házirendjében meg vannak határozva az óvó, védő előírások, amelyeket a gyermekeknek az óvodában való tartózkodás idején be kell tartaniuk. A szülők tájékoztatása a házirendben található biztonsági előírásokról is fontos. A gyermekbalesetek megelőzése érdekében, illetve bekövetkeztekor ellátandó feladatok az SZMSZ-ben kerültek rögzítésre.

Az óvoda berendezése, eszközei csak a baleset megelőzés szempontjai alapján történt vizsgálat után kerülnek használatba, állapotuk folyamatosan ellenőrzésre kerül, ez az udvari eszközök esetében szakértői felülvizsgálattal egészül ki.

3. 2. Az érzelmi, az erkölcsi és az értékorientált közösségi nevelés

Célunk:

Szeretetteljes gyermekközpontú családi légkör kialakítása. A közös élményekre épülő tevékenységek pozitív érzelmi töltésű kapcsolatainak kialakítása.

Az óvodás gyermek egyik legjellemzőbb tulajdonsága a magatartás érzelmi vezéreltsége.

Célunk, hogy már a **beszoktatáskor**, befogadáskor biztonságos, szeretetteljes, kiegyensúlyozott légkört biztosítsunk. A beszoktatás időszaka meghatározza a gyermekek kialakuló érzelmi kötődését az óvodához. Nagyfokú körültekintést, megértést, gyengédséget, türelmet kíván.

- Az óvónő adjon lehetőséget arra, hogy a gyermekek szüleikkel együtt ismerkedjenek az óvodával.
- A beszoktatásban lehetőleg mindkét óvónő vegyen részt.
- Az óvónők a szülőkkel beszéljék meg a beszoktatás menetét.
- Az óvónő személyes kapcsolattal, mesével, ölbéli énekes játékokkal, mondókákkal kedveskedjen a gyermekeknek.
- Az idősebb óvodások meglepetésekkel várják a kicsiket. Az idősebb óvodások is lepjék meg a kicsiket egy-egy szép verssel, mesével, énekes játékkal.
- A lefekvésnél az új gyermeket szeretettel vegye körül az óvónő.
- Az 5-6-7 éves gyermekek segítsenek a kiscsoportosok öltöztetésében, vegyék körül őket gyengédséggel, szeretettel.
- A pozitív érzelmek fejlesztésében meghatározó szerepük van a csoportban dolgozó felnőtteknek – óvónőknek, dajkának.
- A séták, kirándulások alkalmait használja ki a növény és állatvilág szépségeinek, az épített környezet szépségeinek bemutatására, az irodalmi, zenei, képzőművészeti népművészet eszközeinek széles eszköztárát használja fel az óvónő a szűkebb, tágabb környezethez, a szülőföldhöz kapcsolódó pozitív viszony megalapozására.
- A pozitív érzelmi irányultság jellemezze a gyermekeket is, hogy eltérő tulajdonságaikkal együtt képesek legyenek egymás elfogadására.
- Az integrált, inkluzív nevelés folyamatában nem csak a gyermeki, hanem a szülői közösségekben is segíteni kell a sajátos nevelést igénylő gyermekek el és befogadását.

Óvodáinkban a csoportösszetétel többségében vegyes csoport, így a családias légkör viszonylag könnyen kialakítható.

Feladatunk:

Mivel a gyermekek érzelmi nevelésének legmeghatározóbb befolyásoló tényezője az óvoda dolgozóinak példamutató kommunikációja, bánásmódja, viselkedése, fontos az óvodapedagógus, dajka, egyéb alkalmazottak modell értékű szerepének biztosítása.

- Nevelésünk segítse az én és öntudat, önérvényesítő, önkifejező képesség kialakítását, miközben fejlődjön a gyermekek szociális, erkölcsi érzékenysége.
- Az óvoda nevelje a gyermeket annak elfogadására, megértésére, hogy az emberek különböznek egymástól.
- Fontos olyan szokás és normarendszer felállítása, amely segíti az erkölcsi és akarati tulajdonságok fejlesztését (együttérzés, segítőkészség, önzetlenség, figyelmesség, tisztelet).
- Alkalmazzuk az új nevelési módszereket a döntés, választás, együttműködés, felelősség vállalás fejlesztése érdekében.
- Közös élményeket biztosító tevékenységek szervezése, melyek segítik az erkölcsi tulajdonságok fejlesztését, segítik a gyermekek pozitív rácsodálkozását a természeti, társadalmi környezetre, s ez által is erősítve szűkebb és tágabb környezethez, a szülőföldhöz való pozitív kötődést.
- Minden gyermek önálló személyiség, akik eltérő tulajdonságokkal, képességekkel, ismeretekkel rendelkeznek, ezért egyéni bánásmódot igényelnek.
- A kiemelt figyelmet igénylő (hátrányos helyzetű, halmozottan hátrányos helyzetű, elhanyagolt vagy nehezen szocializálódó vagy érzékszervi, értelmi, mozgássérült, illetve kiemelkedő képességű) gyermekek neveléséhez speciális ismeretekkel rendelkező szakemberek segítségével biztosítjuk az egyénre szabott fejlesztést.
- Maga az ünnep külsőségeivel, a tervezéssel, a készülődéssel, a várakozással együtt hozzájárul a gyermekek érzelmi neveléséhez.
- Az ünnepek fényét emeli a feldíszített óvoda és az alkalomhoz illő öltözet.
- Ünnepeink: advent, mikulás, karácsony, farsang, márc.15, húsvét, anyák napja, gyermeknap, óvodai búcsú, okt.23., valamint a születésnapok és a természethez, néphagyományokhoz kötődő ünnepek.

A gyermekek pozitív kapcsolata csak úgy alakul ki, ha jól érzik magukat a csoportban. Bizalmuk, biztonságuk kialakulását elősegíti az óvoda felnőtt közössége, gyermekközössége. Ebben kiemelkedő szerepe van az óvónőnek, aki irányítója, s egyben

társa a gyermekeknek. A jó nevelés alapja a feltétel nélküli szeretet, korlátokkal együtt. A korlátokat úgy szükséges megszabni, hogy az adott korosztály meg tudja felelni az elvárásoknak.

Segítsük elő, hogy bekapcsolódjanak a közös tevékenységekbe.

A gyerekek önbizalmát, önismeretét, énképét a már meglévő jó képességeik erősítésével fejlesszük.

Vetessük észre, ha valaki hiányzik, beszélgetünk róla, együtt örülünk, ha megérkezik.

Egymásra odafigyelő, a közösségi normákat betartó gyerekeket neveljünk, akik észreveszik, ha társuk szomorú, vagy segítségre szorul.

Szorongó, periférián, a családban, hátrányos helyzetben lévő gyerekek érzelmi biztonságára, csoportban elfoglalt helyére fokozott figyelmet fordítsunk, (család nevelési stílusának, elvárásainak megismerése, esetleges korrekció, kompenzáció).

Alakítsuk a gyerekek empátikus és tolerancia-képességét.

Arra neveljük a gyerekeket, hogy tisztelettel viselkedjenek a másik emberrel, becsüljék meg erőfeszítésének eredményét (játék, munka).

A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek esetében szükség szerint együttműködik a jogszabályban meghatározott speciális felkészültséggel rendelkező szakemberekkel.

Arra törekszünk, hogy minden gyerek erősségét ismerjék meg társai.

Az óvodáskor végén:

- Jellemző konfliktushelyzeteket szituációs játékokban dolgozzuk fel, melynek célja az erkölcsi tulajdonságok, ítéletek fejlesztése.
- A gyerekek türelmesek, segítőkészek egymással.
- Közös játék jellegű tevékenység során együttműködnek.
- Figyelmeztetik egymást, ha a közösségi élet szabályai ellen vétnek.
- Konfliktus helyzeteik megoldásánál akkor lépünk közbe, ha a gyerekek ezt igénylik, vagy ha feltétlenül szükséges (testi-lelki épség veszélyeztetése).
- A gyerekek megtapasztalják, hogy önállóságuk (szabadságuk) mértéke önfegyelmük arányában nő.
- Játék során megszokják, elfogadják az alá-fölé és mellérendelt szerepek vállalását. Szívesen tevékenykednek közösen a gyerekek, jól érzik magukat a csoportjukban, tudatosodik bennük az összetartozás érzése.

- Fokozódik önállóságuk.
- Szívesen segítenek egymásnak és a felnőtteknek.
- Ragaszkodnak óvodájukhoz, a kisebb gyermekekhez, felnőttekhez. Ezt érzelmekben, szavakban, tettekben hozzák nyilvánosságra.
- Érdeklődnek társaik, barátaik iránt, ha az óvodán kívül találkoznak, szeretettel köszöntik egymást.
- A közösségért szívesen dolgoznak, bíznak önmaguk képességeiben.
- Értékelik saját tetteiket, és az eljűk tárt magatartási példákat. Konfliktusos helyzetben társaikkal képesek egyezkedni.
- Igyekeznek legyőzni a felmerülő akadályokat.
- Szociálisan éretté válnak az iskolába lépésre.

3. 3. Az anyanyelvi, az értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása

Az anyanyelv ismerete és használata kulcs a világ megismeréséhez. A kapcsolatteremtés egyik legfontosabb eszköze a beszéd, a kommunikáció.

Az anyanyelvi nevelés valamennyi óvodai tevékenységet átívelő, átkötő nevelési forma.

A gyermek mintát követő, utánzó tulajdonságára alapozva az óvónő, s az óvoda összes dolgozójának modell szerepe kiemelkedő jelentőségű.

Célunk:

Az anyanyelv ismeretére, szeretetére, megbecsülésére nevelés közben a gyermekek beszédre ösztönzése, illetve a természetes beszédkezdő fenntartása.

Feladatunk:

- megfelelő és elegendő helyzetet teremteni a beszélgetéshez,
- a gyermekek meghallgatása, beszédre ösztönzése,
- a gyermeki kérdésekre megfelelő válaszok adása,
- olyan nyugodt, derűs inger-gazdag környezet biztosítása, mely segíti a szóbeli megnyilatkozást,
- az élmény és tapasztalat szerzés lehetőségeinek megteremtése.

Anyanyelvi nevelésünk során fejlesztjük:

- aktív és passzív szókincset,
- a hangok, hangzók tiszta ejtését,
- az összefüggő beszédet,
- a beszédészlelést, beszédértést.

A beszédfejlesztéshez szükséges a motoros fejlesztés, téri relációk ismerete, kézdominancia kialakítása, ritmusérzék fejlesztése, hallásfejlesztés.

Az anyanyelvi nevelés **komplex** módon érvényesül a nevelési folyamatban. Folyamatos kommunikáció segítségével alapozzuk meg a jó kapcsolatot gyermek és felnőtt között.

Az anyanyelvi fejlesztés beszélőkörnyezettel a helyes minta adásán keresztül, javítgatások nélkül történik.

Gondozás közben:

- a gyermek megfogalmazza szükségleteit, bátran segítséget kér,
- megérti a hozzáintézett közléseket, kéréseket.

Játékban

A kialakuló társas kapcsolatok fejlesztik a beszédet, a szerepvállalás, követés során gyakorolják a gyerekek az odaillő hanglejtést, mimikát. Gondolkodtató, cselekedtető játékban fejlődik a gyerekek gondolkodása, kifejezőképességük. Olyan szituációkat teremtünk, melyben a gyermek megfigyel, felfedez, új ismereteket szerez, gondolkodik, mindenről beszélhet, kérdéseire választ kap. A gyermek is megválaszolja a hozzá intézett kérdéseket, a gyerekek párbeszédet folytatnak, alkalmazzák a kérdést, felszólítást, kijelentést.

Munka jellegű tevékenység közben:

Beszédkapcsolatok alakulnak az együttműködés alapjaként, az információkat megértik a gyerekek. Szókincsük bővül (eszközök, szerszámok, edények, műveletek elnevezésének tanulása, gyakorlása).

Tevékenységekben megvalósuló tanulás során

A problémamegoldó tevékenység szerves része a párbeszéd. Az óvónő problémafelvetését követi a gyermeki megnyilvánulás: csodálkozás, hitetlenkedés, hirtelen felismerést követő felkiáltás. A feladatmegoldás során a gyermek tevékenységét, gondolkodását gyakran kíséri félhangos beszéddel. Értékelés során ismét párbeszéd alakul ki, a nevelő értékeli, dicséri, a gyermekek hangot adnak érzéseiknek. Az óvónő kérdéseit a feldolgozandó anyag logikai sorrendjéhez igazítja, a gyermekek tapasztalataihoz, előzetes ismereteihez, értelmi szintjükhöz, a következő fejlődési szint elérését célzó feladathoz. Természetesnek vesszük, hogy a gyermek megállapításaival, kérdéseivel megállítja a szervezett tevékenység logikai menetét.

Rajzolás, festés, mintázás, kézimunka

Nyelvi ismeret szükséges már ahhoz is, hogy a gyermek megértse a feladatot, tudja, hogy milyen eszközök, anyagok állnak rendelkezésére. Tudatosítjuk a gyermekekben az anyagok, eszközök, munkafogások elnevezését, ezeket megtanulják, beépül szókincsükbe. A lerajzolt mesetémák fejlesztik a képzeletet, emlékezetet, fokozzák az alkotási vágyat. Gyurmázás – barkácsolás során a térbeli arányok és irányok, viszonyok megnevezésére kerül sor. Fordított a folyamat, amikor azt kérjük a gyermektől, hogy meséljen az elkészült képről. Mindkét irányból a vizuális és verbális kifejezés összhangját mélyítjük.

Ének, zene, énekes játék, gyermektánc

A zenei nevelés jó alkalmat kínál az ének, zene, szöveg, mozgás komplex esztétikai, érzelmi hatásának érvényesítésére. Megzenésített gyermekversek, népi játékdalok fejlesztik a gyermek beszédét. Mondókák, versek elősegítik a helyes ritmusban való beszéd kialakulását. Ritmusjátékok jól alkalmazhatók beszédhibák javítására. Bővül a szókincs a fogalom-párok gyakorlásakor is (lassú-gyors, halk-hangos, magas-mély).

Mozgás

A közlések megértésére van szükség, hogy a gyermek el tudja végezni az egyes mozgásformákat, cselekvéssorokat. Megértésük azonnal lemérhető a gyermekek mozgásából, reakciójából. Másrésztől mozgásfejlesztő munkánk részét képezi a beszédszervek ügyesítése is.

A külső világ tevékeny megismerése

Az élmények, tapasztalatok felidézését, a közvetlen tapasztalatszerzést (észlelés, érzékelés, mozgás) követő megállapítások a gondolkodást, a beszédaktivitást serkentik. Beszéd és gondolkodás párhuzamos fejlesztését végezzük probléma-szituációk teremtésével.

Matematikai természetű tapasztalatszerzés során gyakorolják a gyerekek a névutók használatát, megtanulják a téri irányok elnevezését. Szókincsbővítés a természeti és társadalmi környezettel való ismerkedés során történik (mesterségek, időjárás, gyűjtőfogalmak).

Bábozás során

Arra ösztönözzük a gyermeket, hogy gyakorolja, hogyan tud bánni hangjával. A visszahúzódo gyermek is motiváljuk bábbal, hogy „mögé” bújva megszólaljon. Ha a gyermek saját maga által kitalált szöveggel bábozik, fejlődik képzelete, kifejezőképessége, fantáziája.

Verselés, mesélés

Dramatizálás, bábozás során gyakorolják a gyerekek a mondat szerkesztést, párbeszéd formát, fejlődik nyelvi emlékezetük. Szókincsük bővül az irodalmi alkotásokban megismert szavakkal. Mese, vers, mondóka a nyelvtanilag helyes mondatok formálására, tiszta kiejtésre, kifejező előadásmódra ad lehetőséget.

Ünnepeinkhez kapcsolódó hagyományok, irodalmi anyagok bővítik a szókincset.

A nevelési ciklus utolsó évében különös figyelmet fordítunk a tisztán artikulált, jól hangsúlyozott, helyes hanglejtéssel, beszédallammal előadott, folyamatos – összefüggő mondatokból álló – beszéd kialakítására, és a dominancia kialakulására. Egyéni

bánásmóddal biztosítjuk a beszédfejlődésben elmaradt gyermekek felzárkóztatását (inger-
gazdag környezettel, sikerélmények biztosításával, egyénre szabott fejlesztéssel).

Anyanyelvi fejlesztő munkánkhoz logopédus segítségét vesszük igénybe.

Értelmi fejlesztés

Célja:

A gyermekek egyéni és életkori sajátosságainak figyelembevételével a gyermekek
spontán szerzett tapasztalatainak rendezése, bővítése az értelmi képességek (érzékelés,
észlelés, emlékezet, figyelem, kreativitás, gondolkodás, alkotóképesség) fejlesztése,
tevékenységbe ágyazott gyakorláson keresztül.

Feladat:

A játékban és az óvónők által tervezett, szervezett, s a spontán helyzeteket kihasználva
biztosítunk a gyermekeknek olyan tevékenységeket, élményeket, melyek segítségével a
már meglévő ismereteikre alapozva további tapasztalatokat szerezhhetnek az őket
körülvevő természeti, társadalmi környezetről.

Valamennyi értelmi képesség különösen a képzelet és a kreativitás fejlődését elősegítő
ösztönző környezet biztosítása.

Szervezett tevékenységekben megvalósuló tanulási lehetőségek:

Az óvónő által irányított megfigyelés, tapasztalatszerzés a gyermek kérdéseire, válaszaira
épülő ismeretszerzés.

Az utánzásos minta és modellkövető magatartás folyamatában mindvégig az óvónő az
irányító.

A programunk felfogása szerint a játékba integrált tanulás azt jelenti, hogy az óvónő által
kezdemenyezett tevékenységek a játék időben zajlanak úgy, hogy nincs közben játék
elrakás.

3. 4. A sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelése

Sajátos nevelési igény fogalma:

Sajátos nevelési igényű gyermek, az a különleges bánásmódot igénylő gyermek, aki a Szakértői Bizottság szakértői véleménye alapján mozgásszervi, érzékszervi, értelmi vagy beszéd fogyatékos, autizmus spektrum zavarral vagy egyéb pszichés fejlődési zavarral (súlyos tanulási, figyelem – vagy magatartásszabályozási zavarral) küzd.

Óvodánkban vállaljuk annak a kisgyermeknek az integrációját, aki:

- Szakértői bizottság véleménye alapján integráltan nevelhető,
- Mozgássérült, vagy beszéd fogyatékos, vagy autisztikus, vagy enyhén, vagy közepsúlyosan értelmi fogyatékos.
- Fejlesztéséhez az intézmény rendelkezik a szükséges személyi és tárgyi feltételekkel.

Az integrálás lehetőségének további feltételei:

- Mozgásszervi fogyatékos gyermek képes legyen legalább segédeszközzel helyváltoztatásra, segítséggel önellátásra, képes legyen kapcsolatteremtésre, szükségleteit ki tudja fejezni.
- Beszéd fogyatékos gyermek képes legyen kapcsolatteremtésre, szükségleteit ki tudja fejezni.
- Értelmi sérült gyermek tanítható, fejleszhető legyen az óvodai csoportban.
- Autisztikus, pszichés fejlődési zavar miatt akadályozott gyermek alkalmas legyen a közösségi életre, ne veszélyeztesse önmagát vagy társait.

Az integráció általános elvei:

- Az integrációt az egész nevelőtestület felvállalja.
- A csoportjukban integrációt folytató kollégákat az egész alkalmazotti közösség támogatva segíti.
- Az integrálhatóság minden esetben egyéni döntést igényel, figyelembe véve az összes körülményt.

- Csoportba való beosztás előtt az óvónők személyesen találkoznak a kisgyermekkel és a szülőkkel. Csoportkialakításhoz a vezető óvónő figyelembe veszi az óvodapedagógusok véleményét.
- A sajátos nevelési igényű gyermek befogadása, segítése nem jelenthet aránytalan terhet a csoportban élő gyerekek, felnőttek számára.

Az integráció nem megvalósítható:

- Ha nem szolgálja a SNI gyerek fejlődését, szükségleteinek kielégítését.
- Ha óvodapedagógiai eszközökkel nem oldható meg a közösségi együttélés kialakítása a gyerekek között.
- Ha a pedagógus testi-lelki terhelése túlzott.

Befogadó szemlélet alapelvei:

- Minden gyermek speciális. A pedagógus nem az átlaghoz igazodik, hanem minden gyermekben az egyedi, csak rá jellemző sajátosságokhoz.
- Bármely gyermeknél előfordulhatnak problémák. A problémák természetes velejárói a tanulásnak, nem kizárólagosan az egyénből fakadó gyengeség tünetei.
- A speciális megsegítés igénybevétele minden gyermek joga. Kiterjed az önismeret, a megismerési technikák, a differenciált bánásmód és az együttműködés biztosítására.
- A gyógypedagógus komplex segítséget nyújt a befogadó intézménynek.
- Egyéni fejlesztési terv készül minden gyermekre.

Csoportszervezés elvei:

- Integráló csoportban maximum 15 gyerek mellett maximum 3 sajátos nevelési igényű gyermeket fogadunk. A gyermekeket mindegyik tagintézmény fogadja

Eredményes integrálás személyi és tárgyi szükségletei:

Inkluzív, befogadó környezet alkalmazottak, szülők, gyerekek részéről

- Fogyatékoság típusának megfelelő gyógypedagógus
- Integráló csoportokban gyógypedagógiai asszisztens
- Speciális eszközök (asztal, szék, mosdó, fejlesztő eszközök)
- Sérülés specifikus környezet (akadálymentes rámpa, kapaszkodók)

A sajátos nevelési igényű gyerekek óvodai integrálásának célja:

- Közösségbe való beilleszkedésük segítése (alkalmazkodó készség, akaraterő, önállóság, érzelmi élet, együttműködés fejlesztése) óvodapedagógiai eszközökkel
- Képességeik fejlesztése (vizuális, akusztikus, taktilis, motoros, és nyelvi) gyógypedagógiai eszközökkel
- A hiányzó vagy sérült funkciókat helyreállítani, újakat kialakítani
- A meglévő ép funkciókat bevonni a hiányok pótlása érdekében
- Speciális segédeszközöket elfogadtatni, használatukat megtanítani
- Egyéni sikereket segítő tulajdonságokat, funkciókat fejleszteni
- Befogadóvá váljon az intézmény, lelkiileg is

Az integrációs folyamatban közreműködő partnerek és feladataik:

Szakértői és rehabilitációs bizottság: diagnosztizál, javaslatot tesz, kontroll vizsgálatot végez, folyamatosan figyelemmel kíséri a gyermek fejlődését, vizsgálja az intézményi feltételek meglétét.

Szülő lehetősége a gyermekkel részt venni vizsgálatokon és terápiás foglalkozásokon. Kötelessége a gyermek fejlődése érdekében mindent megtenni, azt elősegíteni.

Gyógypedagógus: a Szakértői Bizottság szakvéleményének alapján egyéni fejlesztési tervet készít, amely megalapozza a rehabilitációs foglalkozásokat, a speciális egyéni fejlesztést. Javaslataival segíti az óvodapedagógusok munkáját, közreműködik a szülővel való kapcsolattartásban.

Intézményfenntartó: helyben biztosítja az integrált nevelés feltételeit, a szakértői bizottság felé adatokat szolgáltat az integráló intézményekről.

Óvoda: A SNI-s kisgyermek részére is biztosítja a harmonikus, elfogadó, az eredményeket értékelő környezetet. A gyermek iránti elvárásokat az állapotának súlyosságához, jellegéhez, személyiség jegyeihez igazítja.

Óvodapedagógus: Individuális módszereket alkalmaz.

Foglalkozások során a pedagógiai diagnózisban szereplő javaslatokat beépíti.

Nevelési helyzetek megoldása során alternatívákat keres.

Alkalmazkodik az eltérő képességekhez, viselkedésekhez.

Együttműködik a szakemberekkel, javaslataikat beépíti a pedagógiai folyamatokba.

Sérülés-specifikus fejlesztés elvei, feladatai:

Mozgásszervi fogyatékos gyermek, akinél veleszületett vagy szerzett károsodása, funkciózavara miatt jelentős és maradandó mozgásos akadályozottság áll fenn, melynek következtében megváltozik a mozgásos tapasztalatszerzés és a szocializáció.

Kiemelt feladat:

- eszközhasználat gyakorlása
- környezet megismerése mozgásos érzékelési lehetőségekkel is
- megtanult mozgások alkalmaztatása
- a tiltott mozgások kerülése
- több játékidő és minden tevékenységhez elegendő idő biztosítása
- énkép, önértékelés fejlesztése, erősítése
- társas kapcsolatok fejlesztése

Értelmi fogyatékos gyermekek

Feladat:

- spontán tanulás biztosítása
- társakkal való együttműködés kialakítása
- kommunikáció fejlesztése
- élmények, tapasztalatok biztosítása
- érzelmi, értelmi, motoros és szociális képességek fejlesztése

Középsúlyosan értelmi fogyatékos gyermek

Feladat:

- az alapmozgások kialakítása, fejlesztése
- minimális kontaktus, kooperációs készség, kommunikáció fejlesztése
- beszédindítás, beszédmegértés fejlesztés, aktív szókincs bővítése

- önkiszolgálási szokások kialakítása
- játéktevékenység fejlesztése
- kognitív funkciók fejlesztése

Az értelmi fogyatékos gyermek esetében fokozott szerepe van a rendszerességnek, az utánzásnak, a gesztusokkal kísért, egyszerű verbális utasításoknak, a zenének, ritmusnak, és a sok ismétlésnek. Fontos, hogy sok szeretetet kapjon, testi-lelki szükségletei kielégüljenek, a környezete sem alul-, sem felülterhelést ne rójon rá.

Beszéd fogyatékos gyermek

Az beszéd fogyatékos gyermekre jellemző a megkésett beszédfejlődés, az alacsony szintű anyanyelvi fejlettség, a beszéd szervek gyengesége, a beszédhangok tiszta ejtésének hiánya, szegényes szóincs, grammatikai fejletlenség.

Feladat:

- mozgás és kommunikáció fejlesztése
- anyanyelvi fejlesztés
- vizuomotoros készség fejlesztés

Autisztikus, autista gyermek

Az autizmus-spektrumzavar lényege a társas viselkedés, a kommunikációs és sajátos gondolkodási képesség zavara, amely jellegzetes viselkedési tünetekben nyilvánul meg. Az autisztikus gyermekre jellemző a kölcsönösséget igénylő társas viselkedés, kommunikáció, a rugalmas viselkedés, a szervezés és kivitelezés képességének minőségi sérülése és az egyenetlen képességprofil.

Feladat:

- kommunikáció, szociális és kognitív készségek fejlesztése
- meglévő töredék készségek használata
- egyéni motiváció megteremtése
- egyéni, speciális módszerek alkalmazása

Egyéb pszichés fejlődési zavarral küzdő gyermek:

- Agresszív magatartású gyermek
- Szorongó gyermek
- Hiperaktív, figyelemzavaros gyermek (ADHD)

A gyermekre jellemző figyelemzavar, motoros nyugtalanság, tanulási nehézség együttes jelenléte.

Tanulási nehézségre jellemző, hogy speciális az információfeldolgozás módja, az információk szétszóródtak, hibáiból nem tanul. Cselekvését a következményekkel nem tudja összekapcsolni, büntetés hasztalan. Fontos számára az azonnali megerősítés, „feladatok”, pozitív, elfogadó légkör. Rövid, világos, egyszerű utasításokat adni.

Meg kell tanítani arra, hogy kérjen segítséget. Csak azt szabad elvárni tőle, amire képes. Sikerélményeket kell biztosítani számára.

Hasznos lehet a sikert adó mozgásos tevékenység, elsősorban ami vesztibuláris ingert biztosít.

Kommunikációs zavarok, mutizmus

Jellemzője, hogy az otthoni környezeten kívül a gyermek nem létesít verbális kapcsolatot, viselkedése erősen szorongó. Feladatunk szorongásuk oldása, sikerélmények biztosítása.

A fejlesztés eredménye:

- Az óvodai fejlesztés során akkor lehetünk a leghatékonyabbak, ha a fejlesztő tevékenység mindig több funkciót érint egyszerre, a gyermek mindig a lehető legtöbb csatornáját” használja tevékenységi során.
- A sajátos nevelési igényű gyermek beilleszkedik az óvodai csoportba, amely közösség húzóerőként hat rá.
- Gyógypedagógiai fejlesztés hatására képességei optimálisan fejlődnek.
- A többségi gyermek és felnőtt közösség az együttélés során olyan humán értékekkel gazdagodik, mint elfogadás, tolerancia, segítőkészség.

3.5. Óvodánk gyermekvédelmi és szociális hátrányok enyhítését segítő tevékenysége

Végzése minden óvónő munkaköri kötelessége. „Az óvodapedagógusoknak közre kell működniük a gyermek és ifjúságvédelmi feladatok ellátásában, a gyermek fejlődését veszélyeztető körülmények feltárásában, megelőzésében, megszüntetésében. Előítéletektől mentes, „el és befogadó” magatartás szükséges ahhoz, hogy intézményünkben egyetlen óvodás se érezze magát peremhelyzetűnek.

Az óvodában folyó gyermekvédelmi munkát tagintézményenként gyermekvédelmi felelősök koordinálják.

Munkájukat éves munkaterv alapján végzik.

Célja:

Az egészséges személyiségfejlődést károsító hatások kiszűrése, enyhítése.

Mindazon körülmények, feltételek feltárása, elhárítása, enyhítése és megszüntetése, amelyek a gyermekek egészséges testi, lelki és szociális fejlődését hátrányosan befolyásolják, illetve veszélyeztetik.

A valamely okból hátrányos helyzetbe kerültek esélyeinek javítása, segítése.

A szociálisan hátrányos helyzetű gyermekek fejlődésének segítése.

A nevelőtestület általános gyermekvédelmi feladatai:

- Elősegíteni a veszélyeztetett és hátrányos helyzetű gyerekek óvodába kerülését, rendszeresen figyelemmel kísérni az óvodalátogatást, jelezni a hiányzásokat,
- A hátrányos helyzetű gyermekek esélyegyenlőségének biztosítása.
- A gyermeki jogok biztosítása intézményen belül, szükség esetén védő-óvó intézkedésekre javaslatot tenni.
- Új gyermekek beilleszkedését segíteni.
- A családokat a lehetőségekhez képest minél jobban megismerni.
- Problémákat, tüneteket felismerni, okokat feltárni, szükség szerint szakember segítségét kérni.
- A hátrányok kompenzálására tervet készíteni és végrehajtani.
- A tehetséggondozást elősegíteni.
- Intézményen belüli szociális szolgáltatások megszervezésében közreműködni.

- Egészségügyi vizsgálatok lebonyolításában részt venni, esetleg soron kívül javasolni.
- Az integrált nevelést elősegíteni.
- Szülőkkel való együttműködő kapcsolat kialakítása, a szülői szerep eredményesebb betöltésének segítése.
- Prevenció minden gyermekre történő kiterjesztése.

A gyermekvédelmi felelős feladatai:

- A gyermekvédelmi tevékenység összehangolása a nevelőtestületben.
- A hátrányos helyzetű és veszélyeztetett gyerekek nyilvántartásba vétele.
- Az óvónők feltáró tevékenységének segítése.
- Fogadóórákon, családlátogatásokon való részvétel az óvónőkkel.
- Adott gyermek érdekében teendő intézkedésekről tanácsadás, intézkedés.
- Kapcsolattartás a Nevelési Tanácsadóval, Gyámhatósággal, Családsegítő Szolgálattal.
- Gyermekvédelemmel kapcsolatos jogszabályváltozások, helyi rendeletek folyamatos figyelemmel kísérése, nevelőtestület tájékoztatása.
- Nevelési év végén beszámolót készítenek az év során történt eseményekről, az elvégzett gyermekvédelmi munkáról.

Óvodavezető gyermekvédelmi feladatai:

- Rendszeres egészségügyi felügyelet megszervezése.
- Balesetmegelőző intézkedések foganatosítása, egészséges és biztonságos óvodai élet megszervezése.
- Gyermekétkeztetés ellenőrzése.
- Egészséges életmód biztosítása.
- Óvodakötelezettség teljesülésének segítése.
- A gyermek adatainak védelme.

Elveink:

- A kisgyermek ember méltóságának a tiszteletben tartása (humánus, megértő, személyes bánásmód).
- A család, a családi nevelés tiszteletben tartása és erősítése, (a gyermek a családé, melynek sajátos feladatait az óvoda nem veheti és nem is veszi át! A szülőket a

legjobb óvoda is csak helyettesítheti, de nem pótolhatja) Tapintatos, személyes kapcsolattartás.

- Folyamatos, segítő és nem számonkérő kapcsolat kialakításával, a gyermek iránti felelősség ébren tartása.
- Titoktartási kötelezettség a családokat érintő kérdésekben.
- Gyakorlatunkban - mely egyszerre kíséri figyelemmel a családi körülményeket és a gyermek fejlettségi mutatóit - a személyre szóló érintkezési formák előtérbe állítása. Ritkán fordul elő, hogy valamilyen körülmény megakadályozza a közvetlen viszony létrejöttét és fenntartását.

Gyermekvédelmi látókörbe kerülés kritériumai (érintettek köre), a személyiségfejlődést károsító hatások okai :

1. Egészségügyi ártalmak,
2. átmeneti érzelmi válság a családban (testvérfeltékenység, válás, haláleset),
3. deviáns szülői magatartás (bűnöző életmód, ..) erkölcstelen családi környezet,
4. elhanyagoló nevelés,
5. családon belüli erőszak,
6. szenvedélybeteg a családban,
7. súlyos anyagi nehézségek,
8. ingerszegény környezet,
9. rossz lakáskörülmények,
10. munkanélküliség,
11. csonka család,
12. tartós betegség.

Módszerek

- családlátogatás
- kérdőív
- interjú
- megfigyelés
- anamnézis felvétele

- dokumentum elemzés
- fogadóóra tartás
- folyamatos kapcsolattartás a családokkal
- nyílt nap szervezése
- egyéni fejlődés dokumentálása, nyomon követése.

A gyermekvédelmi munka feladatainak alapja: a gyermek személyiségi jogainak az elismerése, valamint:

- a családok megismerése, tapintatos – személyes kapcsolattartáson keresztül a peremhelyzet okainak feltárása
- a segítségadás jellegétől függő preventív, illetve korrekciós módszerek alkalmazása, az egyéni sorsokkal való törődés
- a speciális gyermeki képességszintre alapozott fejlesztő tevékenység végzése a humánus, megértés és szeretetpótlás módszerével
- esetenkénti hatósági intézkedés kezdeményezése
- a családra való hatékonyabb „ráhatás” érdekében kapcsolattartás felelős személyekkel, intézményekkel
- a gyermekvédelmi munkafolyamatos elemzése, értékelése és dokumentálása

A gyermekvédelmi munkát segítő külső szervek:

- Polgármesteri Hivatal
- Gyámhivatal
- Családsegítő Központ
- Pedagógiai Szakszolgálat (fejlesztőpedagógus, logopédus)
- Tanulási Képességet Vizsgáló Bizottság

Stratégia fázisai:

- a hátrányos vagy veszélyeztetett helyzet kiszűrése, diagnózis felállítása,
- az óvodavezető informálása,
- közös konzultáció a csoport óvónői, gyermekvédelmi felelős és az óvodavezető között,
- a veszélyeztetett helyzet jelentése a Gyámhatóság, Családsegítő Központ felé,

- kapcsolatfelvétel a szülővel, a probléma jelzése, segítség felajánlása,
- igényel-e segítséget?
- jelzés a gyermekvédelmi felelősnek,
- egyéni feladatterv kidolgozása, nevelési feladatok, módszerek, a segítségnyújtás lehetséges formáinak a meghatározása,
- pedagógiai fejlesztő tevékenység nyújtása,
- nyomon követés és bevételek vizsgálata.

4. AZ ÓVODAI ÉLET MEGSZERVEZÉSÉNEK ELVEI

4. 1. Személyi és tárgyi feltételek

Személyi feltételek

Feladatunk ellátásához rendelkezünk a szükséges személyi ellátottsággal.

Az óvoda nyitvatartása alatt végig óvodapedagógus (csoportonként 2 fő) foglalkozik a gyermekekkel.

A nevelőmunkát segíti 1 – 1 szakképzett dajka, és minden tagintézményben 1 - 1 pedagógiai asszisztens.

A gyermekek ellátásában nélkülözhetetlen a tagintézmények melegítőkonyháján tevékenykedő (2 - 2 fő) konyhai dolgozó tevékenysége.

A működés során meghibásodott eszközök javítását, s az udvarok gondozását 1 - 1 karbantartó végzi.

Az óvodai adminisztrációt egy óvodatitkár látja el.

Az alkalmazotti közösség létszáma 55 fő.

Pedagógusok száma: 29 fő

Pedagógusok iskolai végzettsége: óvodapedagógus diploma

Közülük további szakképesítést, szakvizsgát szerzett:

3 fő fejlesztőpedagógus

1 fő gyógypedagógus, tanulásban akadályozottak tanára

3 fő közoktatási vezető

1 fő gyógytestnevelés tanítására felkészített pedagógus

2 fő tanító

Dajkák száma: 14 fő

Dajkák végzettsége: 14 fő szakképzett dajka

Óvodatitkár: 1 fő

Pedagógiai asszisztens: 4 fő

Konyhai dolgozó: 5 fő

Karbantartó: 2 fő

Óvónői párok együttműködése

A nevelőmunka középpontjában a gyermek áll.

Óvodai programunk meghatározó alappillérei az óvónők személyisége, szakmai intelligenciája, kulturáltsága, pedagógiai humanizmusa és optimizmusa, elfogadó, segítő, támogató attitűdje.

Személyiségük minta, modell értékű, meghatározó a gyermek számára.

Az óvónői párok együttműködésének feltétele, hogy szakmai tudásban, nevelői attitűd tekintetében jól kiegészítsék, erősítsék egymást.

Az óvónőknek legyen igénye az önművelésre, szakmai tájékozottságának, szaktudásának fejlesztésére.

Az óvodákban dolgozó óvónők alakítsanak szakmai team-eket, munkaközösséget egy-egy nevelési terület elemzése, fejlesztése céljából.

Óvodai dajkák

A szokásrendszer, a gondozási teendők tekintetében az óvónők útmutatásai alapján végzik munkájukat.

A nevelés eredményességéhez hozzájárul, ha munkájukat együttműködés, nyitottság, kollégáik munkaköri feladatainak ismerete és megbecsülése jellemezi.

Pedagógiai Szakszolgálat munkatársai

A nevelőmunkát segítő egyéb, külső munkatársak is segítik. A részképességek terén lemaradt gyermekek felzárkóztatásában, a beszédhibák javításában a Pedagógiai Szakszolgálat munkatársai vesznek részt. A sajátos nevelési igényű gyermekek ellátása, fejlesztése is a Pedagógiai Szakszolgálat munkatársainak közreműködésével valósul meg.

A különböző továbbképzéseken szerzett ismeretek és kompetenciák szervezeti egységen belül történő átadásának módszertana, eljárása

Minden program működésének alapja a művelt óvodapedagógus személye, ezért tartjuk már évek óta fontosnak az önképzést és a továbbképzést.

Szakmai munkaközösségeink irányultságát a partneri igényekre és elvárásokra alapozottan évente határozza meg a nevelőtestület. Az elmúlt évek tapasztalatai szerint általában kettő egész óvodát átívelő, és egy-egy tagintézményi szakmai munkaközösségben bővítik ismereteiket óvónőink, feldolgozva a legkorszerűbb háttér ismereteket, valamint a gyakorlat nyújtotta problémákat és feladatokat. A részvétel önkéntes, de a jelentkezés után az aktív részvétel, a feladattal való azonosulás, a tapasztalatok munkába való beépítése kötelező.

Munkaközösség vezető feladatai:

- Közreműködik az intézménybe belépő új pedagógus munkájának segítésében.
- Közreműködik a pedagógusok belső továbbképzési rendszerének szervezésében.
- A pedagógus-munkakörben foglalkoztatottak szakmai segítése céljából feladatait az alábbiak szerint tervezi és szervezi:
- Figyelemmel kíséri a szakterületén folyó munkát, figyelembe véve az intézmény kiemelt nevelési területeit,
- gyakorlati bemutató foglalkozásokat szervez.

Szakmai ismeretek átadásának módszerei:

Előadás, mely történhet:

1. külső szakember segítségével,
2. belső munkatárs által.

Szakmai továbbképzés:

- bemutató foglalkozás
- nyílt napok
- önképzés
- hospitálás

Belső továbbképzés célja:

- szakmai ismeretek frissítése, - bővítése, - egyes tudományterületek eredményeinek megismerése,
- pedagógiai – pszichológiai – módszertani ismeretek frissítése,
- új ismeretek és készségek elsajátítása.

Tárgyi feltételek tagintézményenként

Tapolcai Kertvárosi Óvoda Barackvirág Tagintézmény

Gyermekintézményünk 1975-ben nyitotta meg kapuit, Tapolca város legdinamikusabban fejlődő városrészében, az Y házak szomszédságában helyezkedik el. A Barackvirág nevet helyi sajátosságból adódóan, e városrész korábbi elnevezéséről a Barackosról kapta intézményünk. Jelenleg öt csoportban fogadjuk a lakókörzet gyermeknépességét. Óvodai csoportjaink kialakításánál a vegyes életkorú csoportok szervezése dominál, ahol igény esetén a testvérek együtt járhatnak, a nagyobb gyerekek segítik a kicsik beszoktatását, szocializációját. A vegyes csoport differenciált tevékenységei minden gyermek számára lehetőséget nyújtanak, hogy koruknak, érettségi szintjüknek megfelelően, egyéni ütemben fejlődjenek.

Óvodánk felszereltsége jó színvonalú, gyermekbútoraink, játékeszközeink a 3-6-7 éves gyermekek igényeinek megfelelőek. Folyamatosan, minden lehetőséget kihasználva bővítjük, cseréljük a játékszereket, fejlesztő játékokat, segédanyagokat. A tornaterem

hiányának kiküszöbölésére gazdag sporteszköz állománnyal rendelkezünk, amit a csoportszobákban és az udvaron is használunk a gyerekek edzettségének, mozgáskészségének fejlesztése érdekében.

Épületünket tágas, füves udvar veszi körül, sok fás területtel, kültéri játékkal, mászókáival. A szabadban végzett változatos mozgásos tevékenységek biztosítják a gyermekek mozgásigényének kielégítését, testi képességeik fejlesztését, az önfeledt játék élményét. Fedett teraszunk a csapadékos időjárás és a nagy nyári hőség ideje alatt is biztosítja a szabad levegőn történő játékot, mozgást.

Nevelőmunkánkban nagyon fontosnak tartjuk a bizalmas, szeretetteljes légkört, az egyéni bánásmódot, a másság elfogadását.

Előtérbe helyezzük a játékban rejlő tanulási, fejlődési lehetőségeket, a komplex személyiségfejlesztést.

Intézményünkben kiemelten foglalkozunk a népi hagyományok tevékenységközpontú megismertetésével, átadásával, melyhez szervesen kapcsolódnak ünnepeink, jeles napjaink, gyermekprogramjaink.

A néphagyományok iránti elkötelezettségünk megjelenik az ünnepkörök, jeles napok tevékenységeiben, a népi mesterségek megismertetése során, programok szervezésében. (Szüreti multság, vásári játékok, Márton-nap, Luca napi hagyományok, alakoskodások stb.) A gyermeknéptánc szerves része a hagyományőrző munkánknak. Hosszú évek óta, heti rendszerességgel tartunk néptáncfoglalkozásokat, szakképzett néptáncpedagógus irányításával.

Óvodai környezetünk folyamatos továbbfejlesztése érdekében, a gyermekek biztonságérzetének, jó közérzetének fenntartásához folyamatosan keressük a lehetőségeket.

Fontosnak tartjuk a szülőkkel való kapcsolat szélesítését, elmélyítését a gyermekek harmonikus fejlődése érdekében. Nevelőmunkánk során figyelembe vesszük legfőbb partnereink, a szülők elvárásait, igényeit.

Óvodánkban szakmailag jól felkészült, nagy gyakorlattal rendelkező óvodapedagógusok, gondoskodó dajka nénik biztosítanak derűs, családi légkört. Nevelőmunkánkat gyógypedagógiai asszisztens segíti. Fontos, hogy biztonságot nyújtó, szeretetteljes környezetben, élményt nyújtó tevékenységeken keresztül, gondtalan óvodai napokat biztosítsunk minden gyermek számára.

Tapolcai Kertvárosi Óvoda

Óvodánk Tapolca központjában, a kertváros csendes, nyugodt környezetében helyezkedik el. A város egyes létesítményei, kulturális intézményei, a Tópart, Tavas barlang gyalogosan is könnyen elérhetők. Jó lehetőséget kínálva élményszerző sétákra. A családi házas övezetben, olyan természeti környezetben helyezkedik el, amely adottságok lehetővé teszik az állat- és növényvilág közvetlen tapasztalás útján való megismerését, megszerettetését, óvását és védelmét.

Nagy, árnyas udvarunk lehetővé teszi a gyermekek szabadban való mozgásigényének kielégítését. Az udvari játékok felújítása, fejlesztése az EU-s szabványoknak megfelelően történik. Itt helyezkedik el még egy 5x8 méteres fedett terület, mely jó lehetőséget biztosít tavasztól ősziig a rajzolásra, barkácsolásra, egyéb tevékenységekre, valamint ünnepek, rendezvények lebonyolítására.

Tárgyi feltételeink jók, ami a fenntartó helyi önkormányzat, a Szülői Munkaközösség, valamint a dolgozók saját kezű munkájának együttes eredménye.

Az óvoda épülete 6 csoport számára biztonságos, barátságos elhelyezést tesz lehetővé. Családiriasan berendezett, világos csoportszobák várják a gyermekeket.

A jelentkező vagy már óvodánkba járó gyermekek életkorától és létszámától függően azonos életkorú gyermekeket helyezünk el csoportjainkban. Ha szükséges egyes csoportokat is szervezünk.

Minden csoportszobában galéria beépítésére került sor, mely segítségével a játszóterületet igyekeztünk bővíteni. Óvodánk tornaszobával rendelkezik. Tiszta, korszerűen berendezett, hideg-meleg keverőcsappal ellátott mosdó áll a gyermekek rendelkezésére. Az öltöző szerepét a zsbongó tölti be, ahol mind a 6 csoport öltözését bonyolítjuk. Praktikus bútorzata segíti a rendezett környezet kialakítását és a zökkenőmentes öltözködést. Itt van lehetőség közös rendezvények lebonyolítására. Külön foglalkoztató helyiség áll a nevelőmunkánkat segítő szakszolgálat rendelkezésére. A közegészségügyi előírásoknak megfelelően felszerelt melegítőkonyha szolgálja a napközi otthonos ellátást. Személyi feltételeink megfelelnek a kívánalmaknak, szakmailag jól felkészült nevelőtestület várja a gyermekeket. Csoportonként két fő óvodapedagógus látja el a nevelőmunkát. Munkájukat egy-egy szakképzett dajka, valamint 2 fő gyógypedagógiai asszisztens segíti.

Intézményünkben kiemelt szerepet kap a játékos és szemléletes környezeti nevelés, mely egyben erősségünk is. Nevelésünk egész folyamatában alkalmazotti közösségünk elkötelezett a környezettudatos magatartás, az egészségtudatos életvitel alakítása és a fenntarthatóság pedagógiája iránt. Arra is törekszünk, hogy az óvodai tevékenységeinkbe a hungarikumok is beépüljenek.

Előtérbe helyezzük a helyi sajátosságokat, természeti értékeket és jelentős hangsúlyt fektetünk megismerésükre, megőrzésükre. Kiemelt szerepet kap a természet- és környezetvédelem, továbbá nagy figyelmet fordítunk óvodánk környezetében található egyedülálló természeti értékek védelmére.

2009-ben a magyar Madártani és Természetvédelmi Egyesülettől elnyertük a feltételek teljesítésével a Madárbarát Óvoda címet. Az Óvoda alkalmazotti közössége elkötelezett híve a madárvédelemnek is. Ez irányú tevékenységünkben a gyermekek aktív segítők.

Székhely intézményünk 2010-ben nyerte el először a Zöld Óvoda címet, majd 2013-ban másodszor, 2017-ben harmadszor is sikerült eredményesen pályáznunk. 2021. óta vagyunk az Örökös Zöld Óvoda cím elkötelezett birtokosai.

2022.-ben felkérést kaptunk a Veszprém Megyei Zöld Óvodák Bázis Intézményi feladatainak ellátására.

A szelektív hulladékgyűjtés és az újra hasznosítás már jól beváltan működik. Mintaprojekt Tapolca Kertváros zöld hulladékának komposztálására című KEOP6.2./A/11-2011-0056 számú pályázaton intézményünk támogatást nyert. Aktív résztvevői voltunk 2021-ben az „Ötlettár a Fenntartható Fejlődési Célok óvodai megvalósításához” című óvodapedagógusok számára készült szakmai segédanyag létrejöttének. A természet és környezetvédelmi feladatok az óvodai élet mindennapjaiban is kiemelt helyen szerepelnek. A gyógy, és fűszernövényes kertünknek köszönhetően a népi gyógyászat is a gyerekek érdeklődési körébe kerül.

Az Erdei Óvodai programokon, kirándulásokon a gyermekek olyan védett növényekkel, állatokkal és a természeti képződményekkel, jelenségekkel ismerkednek meg, ahol lehetőséget tudunk adni a természettudatos viselkedésformák és a természeti környezethez való pozitív viszonyulásuk kialakulásához.

Óvodapedagógusaink szakmai ismereteik, módszertani kultúráltságuk folyamatos gyarapítása érdekében belső-és külső továbbképzéseken vesznek részt.

Tapolcai Kertvárosi Óvoda Hársfa Tagintézmény

Óvodánk, a Tapolcai Kertvárosi Óvoda Hársfa Tagintézménye városunk nyugati részén helyezkedik el, kertvárosi, nyugodt, esztétikus környezetben. Az épülethez közvetlenül kapcsolódó tágas, árnyékos udvarral rendelkezik. A városközpont közelsége lehetővé teszi, hogy a gyermekek és szülei gyalogosan is, kényelmes sétával megközelíthessék intézményünket. Közben rácsodálkozhassanak a természet szépségeire, megcsodálhassák városunk nevezetességeit, felfedezhessék az őket körül ölelő ismert vagy még ismeretlen világot.

Óvodánk 75 férőhelyes, körzetünkből minden gyermeket fel tudunk venni, de évek óta szívesen választják óvodánkat más városrészben élő családok is. Intézményünk 1969-ben nyitotta meg kapuit, itt az Alkotmány utcában, így gyakran előfordul, hogy régi óvodásaink immár szülőként is szívesen bizzák ránk csemetéiket. Három csoportban folyik nevelő-fejlesztő munka: Napraforgó, Napsugár és Hétszínvirág csoportokban. Mindhárom csoport vegyes összetételű, így ha igény van rá, a testvérek együttlétét is biztosítani tudjuk.

Különböző szociokulturális háttérrel rendelkező családok gyermekei járnak hozzánk. A gyermekek legnagyobb részét teljes családban nevelik. Nagyon fontos számunkra a szülőkkel való személyes, közvetlen, jó kapcsolat kialakítása és fenntartása, szülői értekezlet, fogadóóra, egyéni beszélgetés keretében igyekszünk a szülőket tájékoztatni az aktuális eseményekről vagy éppen gyermekük fejlődéséről. Óvodánkban hagyományosan jól működik a Szülői Munkaközösség, mely figyelemmel kísérheti az intézményben folyó munkát és karácsonyi/Gyermeknapos vásár szervezésével támogatja a gyermekek érdekében szervezett kulturális programokat (zenés előadások, színház stb.)

Nevelőtestületünk különös hangsúlyt fektet a gyermekek egészséges életmódjának kialakítására, megalapozására, ezen belül is mozgásigényük kielégítésére, fejlesztésére, ez óvodánk kiemelt specialitása. Tágas, mozgásfejlesztő eszközökkel jól felszerelt tornateremmel is rendelkezünk. Nevelőmunkánkba szervesen beépülnek a népi gyermekjátékok, néptánc, sportprogramok, játékos tartásjavító torna, mindennapi mozgásos játékok, az aktuális Borszik-programos ovifoci és úszásoktatás lehetőségeit is ki tudjuk használni, melyek mind elősegítik a gyermekek mozgáskultúrájának fejlődését.

Számunkra a legfontosabb, hogy minden gyermeknek szeretetteljes, nyugodt, bizalommal teli, derűs légkört teremtsünk és tartsunk fenn a mindennapokban, amiben biztosítani tudjuk az óvodáskorú gyermekek fejlődésének és nevelésének optimális feltételeit. A szabad játék elsődlegességét szem előtt tartva szervezzük a heti/napi tevékenységeket, játékba ágyazva (mesélés-verselés, rajzolás-festés-mintázás, éneklés-zenélés-gyermek tánc-dalok játékok, külső világ tevékeny megismerése /környezeti, matematikai tartalommal/, mozgás). Legfontosabb feladatunknak tekintjük, hogy szeretetteljes, nyugodt, játékra, tevékenységre ösztönző körülményeket teremtsünk, biztosítsuk az esélyegyenlőséget, a tehetségek kibontakoztatását, a felzárkóztatást. Ennek érdekében egyénileg és kis csoportos keretekben játékosan fejlesztjük a gyermekeket és délutáni szabadon választható szakköri foglalkozásokat is szervezünk: kézműves tevékenység, játékos mozgásfejlesztés, néptánc.

Alapelvünk, a gyermekeket megillető jogok és a gyermeki személyiség tiszteletben tartása az egyenlő hozzáférés biztosításával. Pedagógiai munkánk során kiemelten fontosnak tartjuk, hogy a különböző okokból kifolyólag hátrányosabb helyzetű gyermekek neveléséhez szükséges ismereteket, sajátos törődést biztosítsunk, egymást tiszteletben tartva. Legfőbb célunk a gyermeki személyiség kibontakoztatása játékos keretek között a mindennapokban, kreatív gyermekeket nevelve.

Ünnepeinket a magyarországi hagyományokra építettük és a jövőben is ezeket szeretnénk tartani (nemzeti ünnepek, Mikulás, karácsony, farsangi hagyományok, húsvét, gyermeknap stb.). Ugyanakkor a nemzetközi világnapok közül is kiemelünk néhányat, melyeket be tudunk illeszteni programunkba és a gyermekek ismeretei is bővülnek általuk (népmese hete, zene, állatok, víz, föld világnapja, madarak-fák napja).

Színvonalas pedagógiai munkánk érdekében rendszeres és tartalmas kapcsolatot ápolunk a családokkal, fenntartóval, az iskolákkal, a Pedagógiai Szakszolgálattal és egyéb más közművelődési intézményekkel. Mindenkiel jó, emberi kapcsolatra törekszünk.

Legfőbb feladatunk a változatos, élményt nyújtó tevékenységek biztosítása, óvodapedagógusaink folyamatos szakmai fejlődése. Ennek érdekében munkaközösséget működtetünk, melynek minden pedagógus kolléga tagja. Célunk egymás munkájának segítése, a megújulásra törekvés, új módszerek, ötletek megismerése, alkalmazása. Valljuk azt is, hogy csak olyan közösségben lehet eredményesen és színvonalasan együtt dolgozni - a gyermekek érdekében - ahol a döntésekben mindenki részt vehet, tere van az

önállóságnak, kezdeményezésnek, kreativitásnak. Ahol minden kolléga: óvodapedagógus, pedagógiai munkát segítő dolgozó pozitív emberi értékekkel rendelkezik, azt mások elismerik, értékelik.

Jövőképünk az, hogy olyan gyermekközpontú óvodát működtessünk, ahol olyan értékrendet közvetítünk a családok számára, ami követendő példa lehet. Olyan gyermekeket szeretnénk nevelni, aki az ismereteit, tudását fel tudja használni az életben, elfogadó emberré válik. Hisszük, hogy nevelőmunkánk akkor eredményes, ha a gyermekek eltérő szükségleteit figyelembe véve környezetében jól eligazodó, problémájára jó megoldást találó, pozitív kapcsolatok kiépítésére képes gyermeket nevelünk, akik meg tudják érteni és élni a szépet, akik meg tudják az életüket tölteni tartalommal.

4. 2. Az óvodai élet megszervezése

Az óvoda hétfőtől – péntekig 6 – 17 óráig tart nyitva.

Csoportonkénti gyermeklétszám max. 25 fő.

6 – 7 óráig, illetve 16 – 17 óráig összevont csoportokban foglalkozunk a gyermekekkel.

A nyári időszakban július – augusztus a tagintézmények előre meghatározott időszakban ügyeleti rendszerben tartanak nyitva. A szülő kérheti gyermeke elhelyezését bármelyik tagintézménybe az ügyeleti időszak folyamán.

A gyermekek egészséges, a tevékenységben megnyilvánuló fejlődéséhez, fejlesztéséhez a napirend és a heti-rend biztosítja a keretet.

Ezek a megfelelő időtartamú, párhuzamosan is végezhető differenciált tevékenységek, valamint, a gyermekek együttműködő képességét, feladattudatát fejlesztő növekvő időtartamú (5-35 perces) csoportos foglalkozások tervezésével, szervezésével valósulnak meg.

A napirendet, a heti-rendet az óvodapedagógusok készítik.

A heti-rend a heti rendszerességgel ismétlődő tevékenységet határozza meg, melyet a komplexitás a folyamatosság és a rugalmasság jellemez. A napirend rugalmas keretet biztosít a gyermekek rendszeres tevékenységéhez.

Időtartam	Tevékenység
6.00 – 10.30	JÁTÉK A CSOPORTSZOBÁBAN Játékba integrált egyéni és mikrocsoportos tevékenységek. Rajz, mintázás, kézi munka. Ének-zenei készségek fejlesztése. Környezetben szerzett élmények, tapasztalatok rendszerezése. Részképességek fejlesztése egyéni szükséglet alapján. Testápolási teendők. Tízórai. Vers, mese, dramatikus játékok.
10.30 – 12.00	JÁTÉK A CSOPORTSZOBÁBAN VAGY A SZABADBAN Csoportos séta, élményszerző kirándulás. Énekes játékok az udvaron. Edzés, kocogás, futás, mozgásos játékok.
12.00 – 13.00	Ebéd. Testápolási teendők.
13.00 – 15.00	Pihenés, alvás mesével, dallal.
15.00 – 15.30	Uzsonna
15.30 – 16.30	JÁTÉK A CSOPORTSZOBÁBAN VAGY A SZABADBAN

Az óvodai élet megszervezésében alapvető feladat a megfelelő életvitel, az egészséges életmód iránti igény kialakítása.

A helyes tisztálkodása és táplálkozási szokások megalapozásában fontos szerepe van az óvodapedagógusnak és a dajkának is.

Az óvodai tevékenység bármelyike során óvónő és gyermek között csak akkor alakulhat ki érzelmekben gazdag, a nevelés alapfeltételét biztosító kapcsolat, ha az óvónő értő és megértő, segítő, értékelő, figyelő és figyelmeztető magyarázatot adva együtt érez, képes az együtt örülésre, együttes tevékenykedésre. Az óvónő következetes nevelése mellett a gyermeket körülvevő, minden felnőttől segítő, szerető magatartásformára van szükség.

4. 3. Az óvoda szakmai dokumentumai

1. A Helyi Pedagógiai Program

Óvodánk legfőbb szakmai dokumentuma a gyermekek neveléséhez szükséges teljes óvodai életet magában foglaló pedagógiai program, melyet a nevelőtestület fogad el és az intézményvezető hagy jóvá.

2. Éves munkaterv

Az óvoda éves munkatervét a vezető készíti el.

Az adott nevelési évre meghatározza, lebontja a nevelési program átfogó feladatait, felelőseit az ellenőrzés területét, szempontjait.

A tagintézmények az átfogó feladatokat tovább bontva meghatározzák konkrétabban az adott tagintézmény specialitásait is figyelembe véve éves feladataikat.

3. Csoportnapló

Tartalmazza:

- Az óvoda nevét, OM azonosítóját, címét, nevelési évet, a csoport megnevezését, a csoport óvodapedagógusait, a megnyitás, zárás helyét, időpontját, az óvodavezető aláírását,
- a gyermekek nevét és óvodai jelét,
- a fiúk és lányok számának összesített adatait, ezen belül megadva a három év alatti, a három–négyéves, a négy–ötéves, az öt–hatéves a hat–hétéves gyermekek számát, a sajátos nevelési igényű gyermekek számát, továbbá azon gyermekek számát, akik bölcsődések voltak,
- a nevelési évben tankötelessé váló gyermekek nevét,
- a napirendet, a napirend szerinti tevékenységek időtartamát és a tevékenységeket, a hetente ismétlődő közös tevékenységeket tartalmazó heti rendet napi bontásban,
- nevelési éven belüli időszakonként,
- a nevelési feladatokat,

- a szervezési feladatokat,
- a tervezett programokat és azok időpontjait,
- a gyermekek fejlődését elősegítő tartalmakat a következő bontásban: vers és mese, ének, zene, énekes játék, rajzolás, mintázás, kézimunka, mozgás, a külső világ megismerése,
- az értékeléseket,
- a hivatalos látogatásokat, a látogatás célját, időpontját, a látogató nevét és beosztását,
- a feljegyzést a csoport életéről.

4. Egyéni fejlődési napló

A gyermek fejlődését nyomon követő dokumentáció, mely tartalmazza:

- a gyermek adatait, szülő nyilatkozatát az adatszolgáltatásról,
- a gyermek anamnézisének, -szülői interjú formájában,
- valamint a testi, szociális, érzelmi, erkölcsi és értelmi fejlődésével kapcsolatos információkat képességekre, készségekre részleteiben lebontva tartalmazza az óvodai nevelés teljes időszakára kiterjedően. A fejlődés folyamatáról a szülőt rendszeresen tájékoztatja.

4. 4. Az óvoda kapcsolatai

Család

Nevelőmunkánk hatékonysága érdekében fontosnak tartjuk a kapcsolattartást közvetlen partnereinkkel.

Nevelőmunkánk során legfontosabb partnerünk a család. Az óvodai nevelés a családdal együtt szolgálja a gyermek fejlődését. Ennek alapvető feltétele a szoros együttműködés.

Óvodánk nyitott a szülők irányába. Egész évben megismerhetik délelőtti, délutáni tevékenységünket.

Az együttműködés formái, alkalmai:

- beíratás
- beszoktatás
- szülői értekezlet
- családlátogatás

- egyéni beszélgetés
- nyílt nap
- közös ünnepek
- közös kirándulások
- sportnapok, munkadélutánok
- fogadóóra

Óvodánkban Szülői Szervezet működik:

Az együttműködés során alapelv: A gyermek a családé, melynek sajátos feladatait az óvoda nem veheti át és veszi át.

Az együttműködés egymás tiszteletén alapul.

A segítségnyújtás egyénre, családra szabott.

Bölcsőde

Fontos feladatnak érezzük, hogy a bölcsődéből óvodánkba érkező gyermekek életében az intézményváltás ne okozzon érzelmi zavart.

Ennek érdekében szakmai találkozót, konzultációt szervezünk a bölcsődei gondozónők, s óvónőink között.

Iskola

A beiratkozást megelőzően az iskolák lehetőséget kapnak, hogy szülői értekezlet alkalmával bemutassák iskoláikat az érdeklődő szülőknek.

Az iskola nyílt napjain az óvónők is részt vesznek.

A gyermekeknek közösen lehetőséget biztosítunk, hogy benyomást szerezzenek az iskolai munkáról, közösen játszanak, „tanuljanak”, sportoljanak az iskolában.

Óvónőink iskolalátogatáson, a tanítónők óvodalátogatáson vesznek részt. Szakmai megbeszéléseket szervezünk az óvoda – iskola kapcsolatát minden évben felülvizsgáljuk, aktualizáljuk, s a konkrét tanévre bontott megállapodás az éves munkaterv részét képezi.

Pedagógiai szakszolgálat

Speciális fejlesztő munkájuk nagyon fontos a sérült és részképesség zavarokkal küzdő gyermekek eredményes fejlesztése érdekében.

Munkánkat külsős szakemberekként segítik a Pedagógiai Szakszolgálat munkatársai: logopédus, fejlesztő pedagógus, konduktor, pszichológus.

Egészségügyi szervek

Tagintézményeinket rendszeresen látogatja a gyermekorvos és védőnő.

Gyermekeink szülői hozzájárulással tisztasági és egészségügyi szűrővizsgálatokon vesznek részt.

Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat

Ha az egyes gyermek természetes oltalma sérül, akkor bevonjuk munkánkba a Gyermekjóléti Szolgálatot is.

Közművelődési intézmények

Óvodásaink rendszeresen részt vesznek a városi mozi programjain.

Bérletes színházi előadásokra visszük gyermekeinket

A gyermekkönyvtár rendezvényein (vers, mesemondó rajz verseny) rendszeresen részt vesznek.

Rajzpályázatokon részt veszünk.

Kapcsolatok civil szervezetekkel

Programunk eredményessége érdekében nyitottak vagyunk olyan kapcsolattartási formákra is, melyek nevelő munkánkat segítik.

Biztosítjuk gyermekeink részvételét olyan rendezvényeken, illetve eleget teszünk a meghívásnak, mely az óvodás gyermekek érdeklődését felkelti, személyiségükre pozitív hatással van.

Fenntartó

Intézményünk fenntartását, működését városunk önkormányzata biztosítja.

Kapcsolattartás formái:

- vezetői értekezlet,
- törvényes felügyelet, ellenőrzés,
- személyes megbeszélés,
- írásos anyagok, beszámolók,
- képviselőtestületi ülések,
- programok, rendezvények.

4. 5. Az óvodai élet tevékenységi formái és az óvodapedagógus feladata

1. Játék

A játék az óvodai nevelés legfejlesztőbb, leghatékonyabb, legfontosabb eszköze az óvodáskorú gyermekek alaptevékenysége. A gyermekek olyan tevékenysége, amelyet önként, szabadon választ, mely örömforrás a gyermek számára.

A játék útján ismerkednek a világgal, a valóság jelenségeivel, eseményeivel, melyek hatására érzékszerveik működése pontosabbá válik, észlelésük, megfigyelő képességük, emlékezetük megbízhatóbbá válik.

Játék közben tapasztalatot szereznek a tárgyakról, jelenségek közötti összefüggéseket fedeznek fel. Játék során fejlődik mozgásuk, kéz ügyességük, kreativitásuk.

Célunk a nevelés során a gyermekek elemi pszichikus szükségleteinek, hosszantartó zavartalan kielégítése, a kreativitást egész személyiséget fejlesztő, élményt adó tevékenység biztosítása.

Óvodapedagógus feladata:

- A játékhoz szükséges hely, idő, légkör, eszköz és élményszerzési lehetőség biztosítása.
- Napirend szerint minimum 6 órát biztosítunk játékra. Előtérbe helyezzük a szabad játék túlsúlyának érvényesülését.

- A különféle játéktevékenységekhez a gyerekek életkorának megfelelő eszközöket biztosítunk.
- A játéktevékenységhez nyugodt, szeretetteljes, aktív és demokratikus légkört biztosítunk.
- A játék folyamatába az óvónő tudatos, támogató, serkentő, ösztönző magatartása biztosítja az indirekt irányítást.
- Az óvodapedagógus adja az utánozható mintát a játéktevékenységre.
- Segítse a gyermekek közötti játékkapcsolat alakítását.
- Legyen segítőt, bevonható, kezdeményező társ a játék folyamán.

Légkör:

Az óvónő érzelem gazdag, szeretetteljes attitűdje példa, melynek nyomán a csoportlégkör családi, nyugodt, ugyanakkor aktív lesz. Fontosnak tartjuk a demokratikus, toleráns, egymásra odafigyelő közösség kialakítását.

Idő:

Minden lehetséges idő játékkal telik el az óvodában: a reggeli és délutáni gyülekezés, levegőzés, tapasztalatszerzés, játékos jellegű a munka és a tevékenységekben megvalósuló tanulás.

Hely és eszköz:

Csoportszobákban biztosítjuk a rajzolás, festés, barkácsolás, gyakorlójáték, konstruálás, szerepjáték helyét és tárgyi feltételeit, mozgásos játékhöz szabad teret és eszközöket.

A rendelkezésre álló teret megnövelve a csoportszobák előtereiben mozgásos játék folyhat, de alkalmat ad meghitt beszélgetésekre is. A játékeszközök a gyerekek számára bármikor elérhetőek, önálló kezdeményezésükre választhatnak, alkalmi játszótérket alakíthatnak ki (asztalok, székek, takarók mozgatásával). Az eszközök kiválasztása nevelői feladat, a játékszer a céltudatos nevelési folyamat eszköze. Az otthonról hozott játékok elhelyezése „kincsesben” (ládába stb.) történhet.

Udvar:

Két tagintézményünk udvarán van fedett terasz, mindegyik udvaron vannak mászóakák, homokozók, csúszdák, padok vannak építve, melyek elsősorban a mozgásos játékokhoz nyújtanak teret. A teraszra építő-konstruáló, társasjátékok, ügyességi játékok, ábrázolás eszközei kerülnek kihordásra (időjárástól függően), valamint lehetőség van a könyvnezegetésre, babázásra, rollerezésre, kosárlabdázásra, futballozásra. A gyerekek használhatnak labdát, kötelet, karikát, rotikomot. Jó lehetőséget nyújt füvesített, bokrokkal, fákkal, virágokkal beültetett kertünk a természet megfigyelésére és kerti munka végzésére. Télen szánkózunk, havat formálunk, megfigyeljük a hó tulajdonságait. Célunk, hogy az udvar is a tartalmas tevékenységek színtere legyen, sok mozgással, levegő-, nap-és vízfürdővel. A játékok használata egységes szabályok szerint történik, elsődleges szempont a baleset- megelőzés. Minden pedagógusnak kötelessége az udvaron játszó valamennyi gyermekre odafigyelni, szükség esetén beavatkozni.

Gyakorlójáték

Jellemző, hogy ismétlések hatására képességeit gyakorolja a gyermek, spontán fejlődik észlelése, mozgása, beszéde.

Építő és konstruáló játék

A szerzett tapasztalatok hatására fejlődik a gyermek kreativitása, értelmi-és társas képességei, kialakul a tervezés és a feladatmegosztás, melynek motivációja az alkotásvágy.

Szerepjáték

A gyakorlójátékból, konstruálásból alakul ki a felnőttek közti társadalmi és munkakapcsolatokat eleveníti meg. Közben fejlődik a gyerekek önállósága, kezdeményező-, és kommunikációs képességeik, társas kapcsolataik.

Barkácsolás

Az óvónő a gyerekek kezdeményezéséhez kapcsolódva segíti a báb, jelmez és szimbolikus eszközök készítését. Közben fejlődik a gyerekek kreativitása, finommozgása.

Bábozás-dramatizálás

A gyermek belső világát fejezi ki, feleleveníti élményeit, tapasztalatait. Az óvónő rendszeresen bábozik (népmese, dal, vers) paraván mögött vagy a nélkül, ezzel utánzásra készíti a gyermeket, modellt nyújt a bábok mozgatásának elsajátításához. Dramatizálás során irodalmi vagy saját élményeiket játsszák újra a gyerekek.

Szabályjáték

Előfeltétele a szabályok önként vállalt betartása. Érzelmileg fel kell tudni dolgozni a győzelmet és a vereséget is. Egymás segítése (csapatszellem) vagy az önérdek érvényesítése helyes magatartási kultúra mellett történik. Arra törekszünk, hogy hat éves korra a gyermek kitartása, önfegyelme olyan szintet érjen el, hogy a megkezdett játékot játssza végig, értse meg, és tartsa be a szabályokat.

Az óvodáskor végére:

- A gyerekek képesek az elmélyült, kitartó játéokra.
- Képesek bonyolult építmények létrehozására.
- Ismert meséket dramatizálnak.
- Szerepjáték során elfogadják az alá-fölé- és mellérendelt szerepeket.
- Ismerik és betartják a játékszabályokat, képesek a vereség feldolgozására is.
- Az önérdek és a csapatszellem érvényesítése megfelelő viselkedéskultúra betartásával folyik.

2. Verselés, mesélés

Tevékenységünk célja a gyermekek érzelmi, értelmi, erkölcsi fejlődésének segítése a pozitív személyiségjegyek megalapozása.

A mesélés, verselés közvetítője az anyanyelv. A gyermekek érzelmi, értelmi, erkölcsi, etikai fejlődésének fontos eszközei a többnyire játékos mozgásokkal is összekapcsolt mondókák, dúdolók, a versek, mesék. A mindennapi mesék csodákkal teli eseményei segítségével oldja a kisgyermekek szorongásait, képi és konkrét formában tájékoztatja a gyerekeket a külvilág és az ember belső viszonyairól, segíti a természet és az ember harmóniájának észrevételét. A mese alakítja a gyermek szemléletmódját és világképét.

A mesehallgatáshoz szükséges nyugodt, intim hangulat a mesélővel kialakuló személyes kapcsolat segíti a gyermekek belső képalkotását s az élmények feldolgozását.

A mesékhez, versekhez kapcsolódó színes érzéki érzelmi élmények ösztönzik a gyermekeket, hogy maguk is alkossanak életkoruknak megfelelő rigmusokat, verseket, meséket. Szívesen meséljenek, bábozzanak, dramatizáljanak önmaguk és társaik szórakoztatására.

A mindennapos mesélés, mondókázás és verselés a kisgyermek mentális higiéniájának elmaradhatatlan eleme.

Feladatunk:

- Az irodalmi anyagok igényes összeállítása.
- A gyermekek nyelvi képességének fejlesztése, mesével, verssel, dramatikus játékokkal.
- Az irodalmi nevelés segítse a gyermekek érzelmi értelmi és erkölcsi fejlesztését.
- A gyermekek belső képalkotását.

Az irodalmi anyag összeállításának szempontja:

A kiválasztott alkotások nyújtsanak esztétikai élményt. A népmesék, népi mondókák foglaljanak el kiemelt helyet. Ismertessük meg a gyerekeket a klasszikus és kortárs irodalom alkotásaival is. A kiválasztott mesék példázzák a környezet és ember egységét.

Az óvodába kerülő 3-4 éves gyermekek első versélménye az ölbéli játékokhoz kapcsolódnak. A mondókák játékos mozdulatai élvezetet jelentenek, mert testközelben élvezhetik a gyermekek. Lehetőséget teremtünk a vidám rigmusok korai megkedveltetésére. Az egyszerű állatmeséken keresztül fokozatosan szoktatjuk rá a mese figyelmes hallgatására a gyermekeket. Ügyelünk a mimikánkra, hangszínünkre, arckifejezésünkre. A mese többszöri meghallgatása után elkezdjük a dramatikus feldolgozást.

A 4-5 éves korú gyermekek meséi már lehetnek többfázisos szerkezetű állatmesék, népmesék, dramatikus népszokások, novellisztikus-realisztikus mesék. Kapjon helyet a magyar klasszikusok és a mai magyar írók modern meséi is.

Az 5-6-7 éves kor a mesehallgatás igazi ideje. Az állatmeséktől kezdve a cselekményesebb népmeséken, novellisztikus-realisztikus meséken át. Épüljenek be a klasszikus tündérmesék, a tréfás mesék és műmesék a gyermekek mesetárába.

A gyermekek a meseregényeket is szívesen hallgatják.

Lehetőséget adunk arra, hogy a nap bármely szakában bábbal játszassanak. A játék során könnyen azonosulni tudnak a szereplőkkel, megnyilvánulhatnak érzelmeik. Mesékkal bábozására ösztönözzük a gyermekeket. Lényeg a közösen elkészített bábok, az alkotótevékenység kialakulása, amely során a gyermekek értelmi, manuális képességei mellett fejlődnek erkölcsi, esztétikai, szociális kompetenciái.

Figyelünk a szavak pontos kiejtésére, az értelemszerű hangsúlyozásra.

Az óvodáskor végére:

- Szívesen hallgatnak mesét, mondanak verset, mondókát.
- Képesek megjegyezni több 8-10 soros verset.
- Vannak kedvenc meséik.
- Az ismert mesék lényeges mozzanatait ki tudják emelni, időrendben fel tudják idézni.
- Képesek megkezdett történetet befejezni, kitalálni saját történetet.
- Képolvasáskor az összefüggéseket felismerik, kifejezőmódjuk pontos, a lényeges jegyeket tartalmazza.

3. Ének, zene, énekes játék, gyermektánc

A zenei nevelés célja a gyermek zenei érdeklődésének felkeltése, zenei ízlésének, esztétikai érzékének fejlesztése.

Feladat:

- Ritmusérzék fejlesztése.
- A környezet, a természet hangjainak megfigyelése.
- Éneklési készség fejlesztése.
- Hallásfejlesztés.
- Zenei alkotókedv, zenei formaérzék és a zenei kreativitás fejlesztése.
- Mozgásfejlesztés.

Óvodába kerülés után az első zenei élmény az óvónő-gyermek közvetlen testi kontaktusában (arcsimogató, ringató, hintáztató stb.) éri a gyermeket. Később a mondókákat, dalokat egyenletes lüktetést kiemelő utánzó mozgásokkal kísérjük. Később erősödik a gyermekek igénye a közös éneklésre, énekes játékokra. A ritmus és dallam mellett jelentőséget kap a szöveg, fejlődik a verbális értés. Próbálkoznak mozgáselemek kitalálására, kipróbálására. Később a gyermekek szívesen énekelnek, mondókáznak, használnak ritmushangszereket. A gyermekek énekes, táncos játéka örömforrás a gyermekek számára. Az ének-zene, néptánc anyagát elsősorban a népi játékokból, népdalokból, néptánc anyagából merítjük, de a kortárs művek is hozzájárulnak a zenei képességek fejlesztéséhez.

A gyermekek a jóízű játékok közben közvetve szerzik meg a zenei készségeket és ismerik meg az alapfogalmakat. Tudjanak halkabban, hangosabban beszélni, mondókát mondani és énekelni. Figyeljék meg a csendet, a környezet hangjait és a dallamjátszó hangszerek hangszínét. Érzékeljék a különböző mozdulatokkal az egyenletes lüktetést. Az óvónő énekelgesse a gyermekek nevét, jelét, csalogassa őket énekelve a közös játékba, tevékenységbe.

A tiszta éneklés érdekében a gyermekek minél gyakrabban énekeljenek önállóan. Énekeljenek egyénileg, kisebb csoportban halkabban és hangosabban, magasabban és mélyebben. Mutassák meg lelassított éneklés közben az énekek dallamvonalát.

A gyermekek játsszanak kérdés-felelet játékot, változatos szövegekkel és ritmusmotívumokkal. Érezzék az egyenletes lüktetést, a motívumok hangsúlyát és a mondókák, dalok ritmusát. Használjanak többféle népi ritmuseszközt. A legidősebb óvodások szabálytartó képessége megengedi, hogy az óvónő bonyolultabb párcsere, kapus, hidas, sorgyarapító-fogyó játékokat is tervezzen, amit e korosztály néptáncának is tekinthetünk. Az óvónő a gyermekekkel együtt variálja az énekes játékok mozgás-anyagát olyan egyszerű táncos lépésekkel, amit a felnőtt minta utánzásával követni tudnak. Az óvónő a gyermekek tiszta éneklését a minél gyakoribb egyéni énekléssel segítse elő. A hallásfejlesztést segítő fogalom párokat, pl. a halkabb-hangosabb éneklést kapcsolják össze a tempóváltoztatással vagy dallambújtatással.

Az óvodáskor végére:

- Örömmel játszanak énekes játékokat, tudnak és mernek egyedül is énekelni, mondókázni.
- Vissza tudják adni az egyenletes lüktetést és a dalok ritmusát.
- Ismerik a zenei fogalom-párokat.
- Képesek megjegyezni, majd önállóan felidézni legalább 10 dalt.

4. Rajzolás, festés, mintázás, kézimunka

A tevékenység célja: A gyermekek önkifejezésének, esztétikai érzékének kialakítása, fejlesztése.

A gyerekek tér – forma - szín képzetének gazdagítása, esztétikai érzékenységük a kép iránti nyitottságuk alakítása.

A gyermekek egyéni fejlettségének megfelelően a képi, plasztikai képességük, a színeképzetük, a komponáló térbeli tájékozódó képességük alakítása, fejlesztése.

Feladat:

- A gyermeki alkotó tevékenység feltételeinek megteremtése.
- Igény kialakítása az alkotásra a kreatív önkifejezésre a környezet esztétikai alakítására és az esztétikai élmények befogadására.
- Megismertetni a gyermekeket az eszközök használatával, az ábrázolás anyagaival, a rajzolás, mintázás, kézimunkázás különböző technikai eljárásaival néhány műalkotással, népművészeti tárggyal.
- A gyermekek kifejező komponáló tevékenységének fejlesztése, gazdagítása.

Óvodakezdés után a gyermekek megismerkednek a legegyszerűbb anyagokkal, eszközökkel, technikákkal. Örömmel firkálnak, tapasztalatokat szereznek festésről, mintázásról, építésről.

Később díszítenek, kézimunkáznak, barkácsolnak emlékezet és megfigyelés után felismerhető formákat hoznak létre.

A gyermekeknek legyen lehetősége az élményeiknek, érdeklődésüknek megfelelő szabad témaválasztásra. A képalakítás jelenjen meg festéssel, zsírkrétaival, papírragasztással, anyagba, homokba karcolással, nyomattal.

Ismerjék meg az anyagok alakíthatóságát, nyomkodva, ütögetve, gyurkálva, gömbölyítve, simítva, sodorva, mélyítve, tépegetve, karcolva stb. A gyermekeknek legyen biztosítva az agyagozás.

Jeljen meg a gyermekek rajzában az emberábrázolás, környezet, tárgyak, cselekmények saját elképzelés alapján történő megjelenítése. A gyermekek gyönyörködjenek a gazdag formákban, a színkeveréssel alkotott színárnyalatokban. Használjanak ceruzát, krétát, filc- és rost tollakat, fapálcákat, különböző vastagságú ecseteket a rajzok finomabb kidolgozásához.

5-6-7 éves korra elképzelés után is ábrázolnak. Törekcszenek a részlet gazdag ábrázolásra, eszközhasználatuk egyre biztosabb. Mondanivalójukat az ábrázolás eszközeivel is kifejezik. Térbeli tájékozódó képességük fejlődik.

A plasztikai munkák során legyenek képesek a formák tagolására. Tudjanak játékokhoz kellékeket, valamint alkalmi ajándéktárgyakat készíteni. Használjanak különböző formájú textilt, bőrdarabot, gallyakat, terméseket a plasztikus formák létrehozásához.

Az óvónő segítse a gyermekeket a játékok, bábok, játékkellékek készítésében. Szülők segítségével gyűjtsék az alkotó-alakító munkához szükséges anyagokat. Vonják be szüleiket az óvoda szépítésében. Az óvónő segítse a gyermekeket abban, hogy az építés során nagyobb méretű elemekből, térben állítsanak össze pl. búvóhelyeket, (mobil színpadot stb.).

Az óvodáskor végére:

- Képesek tárgyakat, személyeket, történéseket felismerhetően ábrázolni, egyéni módon megjeleníteni.
- Örülnek az egyéni és közös alkotásoknak.
- Szívesen készítenek ajándéktárgyakat.
- Rácsodálkoznak környezetük esztétikus elemeire.

5. Mozgás

Tevékenység célja a gyermekek természetes mozgásának, testi képességeinek fejlesztése, pszichomotoros készségek és képességek kialakítása, formálása.

Feladat:

- Az óvodai nevelés minden napján szervezett vagy spontán mozgáslehetőség egészségfejlesztő testmozgás biztosítása.
- A mozgásfejlesztés anyagának a gyermekek teherbíró képességéhez mért összeállítása.
- A kondicionális képességek fejlesztése, segítése a helyes testtartáshoz szükséges izomegyensúly kialakulását, erősítse a gondozás és egészséges életmódra nevelés hatásait.
- A különböző mozgásformák, mozgásos játékok segítsék a testi képességek (erő, ügyesség, gyorsaság, állóképesség), a téri tájékozódás, helyzetfelismerés, döntés, akarat tulajdonságok fejlődését.
- Mozgáskultúra fejlesztés, egyéni fejlesztés, egyéni szükségletek figyelembe vétele.
- A tornának, játékos mozgásnak minden nap lehetőséget kell biztosítani a mozgás és az értelmi fejlődés kedvező egymásra hatásának érdekében.
- Törekedni kell a gyermekeket legjobban fejlesztő, kooperatív mozgásos játékok széleskörű alkalmazására a szabad levegő kihasználására.

Mozgásfejlesztés alkalmai:

Szervezett mozgás.

Mozgásos játék természetben, udvaron.

Mozgásos tevékenység, tánc, énekes játék.

A mozgás történhet szervezeten, spontán, teremben, szabad levegőn, eszközzel vagy eszköz nélkül.

Az óvodába kerülő gyermekeknél a mozgásos (utánzó) játékok megkedveltetésével kezdjük a mozgásfejlesztést. Kezdetben a nagymozgások, majd fokozatosan mozgáskombinációk, kézi szerek alkalmazásával segítjük a testséma, állóképesség, ügyesség fejlesztését. Az óvónő minden mozgást bemutat, és magyarázattal kíséri.

Játsszanak a gyermekek ugrásgyakorlatokat, ismerkedjenek a dobásgyakorlatokkal, labdagyakorlatokkal (pl. hajítás helyből távolba, hajítás helyből célba, labda feldobás-elkapás, labda leütés-elkapás stb.). A mozgásos játékok adjanak teret a támaszgyakorlatok gyakorlására is (pl. csúszások, kúszások, mászások). A talajtorna eleme is jelenjen meg a játékokban (gurulás a test hossz tengelye körül). A gyermekek játsszanak minél több egyensúlyozó játékot.

Törekszünk a kézi szerek változatos használatára. 4-5 éves gyermekeknél a testséma és állóképesség fejlesztése kiemelt feladat. Mozgásos gyakorlatokkal megpróbáljuk megelőzni a rendellenes tartást, s a lábboltozat rendellenességeit. Kiemelten fontosak a labdákkal végzett gyakorlatok. Az irányított mozgásos játékokban jelenjenek meg a futásgyakorlatok, ugrásgyakorlatok. Dobásgyakorlatok során próbálgassák a célba dobást egykezes felső dobással, babzsák távolba hajításával, harántterpeszállásból. Minél gyakrabban játszanak labdagyakorlatokat, annál jobban tudják a labdát feldobni és elkapni, különböző testhelyzetben gurítani. Az irányított mozgásos játékok során gyakorolják a támaszgyakorlatokat (pl. csúszást, kúszást, mászást, talajon és szereken). A talajtorna anyagaként jelenjen meg a gurulóátfordulás és a kézen-állás előgyakorlata "a csikórugdalozás". Kapjon kiemelt szerepet az egyensúlyérzék fejlesztése, a szem-kéz, szem-láb koordináció differenciálódása.

6-7 éves gyermekek esetén a térpercepció, a jobb és bal fogalmának erősítése, az egyensúlyérzék, az állóképesség, az erő, ügyesség, gyorsaság a harmonikus összerendezett mozgás fejlesztése a cél.

A Különböző típusú futásgyakorlatokat sorverseny, váltóverseny, versenyfutás közben gyakorolják a gyermekek. Ismerjék meg a fokozódó futást, a gyorsfutást és a lassú futást. Végezzenek ugrásgyakorlatokat. Szökdeljenek páros és egy lábon haladással. Végezzenek sorozat ugrásokat, különböző magasságú és különböző távolságban elhelyezett tárgyakon át. Néhány lépéses nekifutással gyakorolják a magas- és távolugrásokat. Játsszanak dobásgyakorlatokat. Dobjanak egykezes, kétkezes, alsó és felső dobással célba, 2 m magas kötél felett. A gyermekek játsszanak labdagyakorlatokat. Vezessék a labdát járás, futás közben. A gyermekek tudjanak párokban labdázni. Végezzenek támaszgyakorlatokat (pl. pók, rákjáras, talicskázás). Ismételjék az óvodában tanult talajtorna elemeket: gurulóátfordulást, a test hossz tengelye körüli gurulást és a lépő láb magasra lendítésével a

kézenállást. Egyensúlyozzanak padon járással, fej-, kar- és lábmozgásokkal összekötve. Legyen az óvodában a szülőkkel együtt minél több sportprogram.

Az óvodáskor végére:

- A gyerekek szívesen, örömmel mozognak.
- Képesek harmonikus, összerendezett mozgásra.
- A gyerekeknél kialakulnak a nagymozgások, a finommotorika, az egyensúlyérzék.
- Mozgásos játékok közben is betartják a szabályokat.
- Ismerik a téri irányokat, a jobb és baloldal fogalmát.
- Kézdominanciájuk kialakult.
- Eszközhasználatuk biztos, önálló.

6. A külső világ tevékeny megismerése

Tevékenység célja: A szűkebb és tágabb környezet megismerése során a gyermekeknek pozitív viszonya alakuljon ki az természeti-emberi-tárgyi környezethez. Szerezzen ismereteket ezek formai, mennyiségi, téri viszonyairól, ezek védelméről, ezek védelméről, az értékek megőrzéséről.

Feladat:

- Olyan tapasztalatszerzési lehetőségek biztosítása, melyek a környezetben való a gyermekek életkorának megfelelő biztos eligazodáshoz, tájékozódáshoz szükségesek.
- A gyerekek önálló véleményalkotásának elősegítése, döntési képességeinek fejlesztése.
- A fenntartható fejlődés érdekében a környezettudatos magatartás formálás alapozása, alakítása.
- Megismerni a szülőföld az ott élő emberek, a hazai táj, a helyi hagyományok és néphagyományok szokások, a családi és a tárgyi kultúra értékeit, megtanulja ezek szeretetét és védelmét is.
- idő, hely, eszköz biztosítása a gyermekeknek a környezet tevékeny megismeréséhez, a spontán és szervezett tapasztalatszerzéshez, a környezetkultúra biztonságos életvitel szokásainak kialakításához.
- A gyermekek kommunikációs képességének fejlesztése a közvetlen tapasztalat – ismeretszerzés során.

Óvodába kerülés után a gyermekek megismerik csoportjukat, az óvoda helyiségeit, az óvoda dolgozóit.

Megismerik a család fogalmának tartalmát, a testrészeket, azok ápolását.

Megfigyelik az évszakok változását, s közben tapasztalás alapján a környezetünkben élő, növényeket, állatokat. Később bővül ismeretük az évszakok változásairól. Tudnak gyönyörködni az évszakok növényeiben. Összefüggéseket keresnek az időjárás és az emberek tevékenységei között. Terméseket gyűjtenek, s azokat hasznosítják az óvónő segítségével. Rügyeztetést, magvak csíráztatását, hajtatast végeznek.

Megismerkednek többféle zöldséggel, gyümölccsel ház- és vadállatokkal, madarakkal, rovarokkal. Tapasztalatokat szereznek a környezetalakításról, a felnőttek munkájáról, különféle anyagokról. Ellátogatnak színházba, moziba, múzeumba, iskolába, vasútállomásra. A környezethez kapcsolódó jeles napokat, ünnepeket felhasználva, azokat ünnepelve segítjük a pozitív érzelmi viszony alakítását a hagyományok, szokások átörökítését a kulturális értékek szeretetét, védelmét. Az ünnepek előkészületeibe, lebonyolításába a szülőket is igyekszünk bevonni.

A gyermek aktivitása és érdeklődése során tapasztalatokat szerez a közvetlen és tágabb környezet formai mennyiségi téri viszonyairól.

Felismeri a mennyiségi, alak, nagyságbeli és téri viszonyokat, fejlődik tér, sík és mennyiségszemlélete, alakul ítélőképessége. A gyermekek mindennapjaiban a különböző tevékenységek során (gondozás, játék, környezet, ábrázolás, ének, mese) adódó lehetőségeket kihasználva naponta szerezzenek a gyermekek közvetlen tapasztalatokat környezetükről.

Az óvodáskor végére

- Gyermekek tudják lakcímüket, szüleik pontos nevét, foglalkozását, munkahelyét, óvodájuk nevét.
- Tudják saját születési helyüket és idejüket.
- Különbséget tudnak tenni az évszakok között, gyönyörködni tudnak szépségében.
- A gyermekek ismerik a környezetükben lévő intézményeket, szolgáltató üzleteket, esztétikai alkotásokat.
- Ismeri a háziállatokat, vadállatokat, madarakat, bogarakat.
- Ismeri a környezetük növényeit, s azok gondozását.

- Gyakorlottak az elemi közlekedési szabályok betartásában. Ismerik a közlekedési eszközöket.
- A tárgyakat megtudják számlálni legalább 10-ig, össze tudják hasonlítani mennyiség, nagyság, forma, szín szerint.
- Megkülönböztetik a jobbra-balra irányokat
- Használják és értik a névutókat.

7. Munka jellegű tevékenységek

A munka jellegű tevékenység fontos eszköze a személyiségfejlesztésnek, mely a játékkal és a cselekvő tapasztalással sok vonatkozásban azonosságot mutat. Célunk a munka jellegű tevékenységeken keresztül olyan készségek, tulajdonságok alakítása, melyek segítik a szocializálódást, az érzelmi és akaratú tulajdonságok fejlődését, a munkavégzéshez szükséges készségek, képességek, mint a kitartás, az önállóság, a felelősség és a céltudatosítás alakítását.

Feladat:

- Az óvónő teremtsen meg a gyermekek életkorának megfelelő munkalehetőségeket.
- Tanítsa meg a gyermekeket a feladatok elvégzésére.
- Az együttesen, vagy egyénileg végzett munka önmagukért, vagy csoporttársaikért legyen örömteli, szívesen végzett aktív tevékenység, segítse a közösségi kapcsolatok alakítását, a kötelességtudat, a saját és mások munkájának elismerését.
- Az óvodások munkajellegű tevékenysége a játékból bontakozik ki, s a gyermekek elsősorban önmagukért és a közösségért végzik.
- Az óvónő minden munkafajtánál mutassa meg az eszközök használatát a munkafázisok sorrendjét.
- Az óvónő értékelése legyen buzdító, konkrét, reális, hogy a gyermekek át tudják élni a munka által okozott örömet érezzék a célért vállalt erőfeszítés szépségét nehézségét.
- Az óvodapedagógustól tudatos pedagógiai szervezést a gyermekkel való együttműködést igényel.

Munkafajták:

- önkiszolgálás,
- saját személye körüli munka elvégzése:
 - testápolás,
 - öltözködés,
 - terítés.
- Közösségért végzett munka:
 - Naposság.
 - Környezet rendben tartása.
 - Teremrendezés.
 - Udvaron végzett munka.
 - Növény, állatgondozás.
 - Egyéni megbízatások teljesítése.

3-4 évesek vegyenek részt a növények gondozásában, segítsenek a termések, falevelek gyűjtésében, növények locsolásában. A 4-5 éves gyermekek közösségi kapcsolatát jól fejleszti a naposi munka, amit akkor célszerű bevezetni, ha a gyermekek készség szinten ismerik a munkafolyamat menetét, fogásait. (Az önkiszolgáló tevékenység ezt jól előkészíti.) E program megerősíti a naposi munka fontosságát, amit az étkezési feladatok elvégzéséhez ajánl. Az óvónő és a dajka közös megállapodás alapján gondolja végig a naposi munkát és alakítsa ki a gyermekek összehangolt cselekvésláncát. Alkalmoszerű ismétlődő munka a játékok helyre rakása, a csoportterem átrendezése, a tevékenységekhez használt eszközök kiosztása, összeszedése, az öltöző és a mosdó rendjének megőrzése. Ezeket a munka jellegű tevékenységeket a gyermekek együtt végezzék a felnőttek átgondolt, konstruktív vezetésével.

Az 5-6-7 éves óvodások önállóan végzik a naposi munkát. Közösén eldöntik a tevékenységek megosztását. Ízlésesen, esztétikusan tálalják fel az étkeket. Étkezés után szokásrendnek megfelelően mindent a helyére tesznek.

A munkavégzéshez pozitív viszonyuk alakuljon ki.

Az óvodáskor végére:

- Szívesen végeznek munka jellegű tevékenységeket.
- Munkavégzés során képesek az együttműködésre.
- A gyermekek szeretnek közösen dolgozni.
- Szívesen közreműködnek a növények, állatok gondozásában.
- Örömmel segítenek a kisebbeknek.

8. A tevékenységekben megvalósuló tanulás

A tevékenység célja az óvodás gyermekek ismereteire, tapasztalataira építő komplex fejlesztése, a tevékenységek által ismereteik gazdagítása, képességeik fejlesztése., tapasztalataik bővítése, rendezése. Óvodában a tanulás folyamatos, jelentős részben utánzós, spontán tevékenység. A gyermekek teljes személyiségfejlődését segíti. A tanulás nem szűkül le az ismeretszerzésre, hanem a nap folyamán adódó minden természetes és szimulált környezetben, kirándulásokon, az óvodapedagógus által szervezett tevékenységi formákban, szervezeti és időkeretben valósul meg.

Óvodában a gyermekek spontán önkéntelen módon tanulnak, ezért a gyermekek megismerési vágyára érzelmi beállítottságára, cselekvő aktivitására, a kötetlen sok érzékszervét foglalkoztató a tapasztalás, felfedezés lehetőségeinek biztosítására, kreativitására kell építeni a tanulás folyamatában.

A tanulás lehetséges formái:

- utánzós minta és modellkövetéses magatartás- és viselkedéstanulás, szokások alakítása,
- spontán játék során szerzett tapasztalat,
- játékos tevékenységen, cselekvésen keresztül szerzett ismeret,
- a gyermeki kérdésekre adott válasz,
- az óvodapedagógus által irányított megfigyelés, tapasztalatszerzés, felfedezés során szerzett ismeret,
- problémahelyzetek megoldása során,
- szimulált környezetben.

Feladat:

- A felfedezés, az ismeret és tapasztalatszerzés lehetőségeinek megteremtése a gyermekek előzetes élményeire, tapasztalataira, ismereteire építve.
- Egyénre szabott pozitív értékelésű tanulásirányítás utánozható, modellértékű mintaadás. A spontán adódó helyzetek kihasználása.
- A gyermekek akkor tudnak önfeledten, boldogan tevékenykedni, ha sok buzdítást, dicséretet, pozitív megerősítést kapnak. Az óvónő alkalmazza a jutalmazás sokféle módszerét: simítást, pillantást, testközelséget, gesztust, mimikát, szóbeli közlést, egyénileg, a csoport és a szülők előtt egyaránt. Az óvónő tegyen meg mindent annak érdekében, hogy ne kerüljön sor az óvodában tárgyi jutalmazásra. (Kerülje a képek, pontok osztogatását).
- A büntetés teljes mértékben kerülendő a tanulási folyamatban, mert a gyermekek kíváncsiságát, érdeklődését, motivációját visszaszorítja, lefékezi.

A tevékenységekben megvalósuló tanulás szervezeti és időkereteit, tevékenységi formát az óvodapedagógusok a heti rendnek, napirendnek megfelelően tervezik.

Az óvodáskor végére:

- Képesek a felvetett problémák megoldására manuálisan és verbálisan is.
- Érdeklődőek, szívesen kérdeznek.
- A már megszerzett ismereteket tudják alkalmazni a gyakorlatban.
- Elfogadják a feladathelyzetet, megértik és meg tudják oldani a feladatokat.

4. 6. Tagintézmények speciális tevékenységei

Barackvirág Tagintézmény

Nevelőmunkánkban nagy hangsúlyt kap a hagyományőrzés. A gyerekek természetes módon, a napi tevékenységek során sajátítják el, ismerik meg a magyar népi kultúra értékeit. A tájhagyományok tiszteletével, a népi mesterségek, népszokások megismertetésével legfőbb nevelési célunk, hogy gyermekeink befogadóbbak, érzékenyek legyenek a szépre, értékeinkre, nemzeti kultúránkra. Az óvodai hagyományőrző munka a gyermekek életkorának megfelelő tevékenységekben, a gyerekmunkákban, az óvoda hangulatában, arculatában egyaránt megjelenik.

Cél: A néphagyományok megismertetése, átörökítése, az ünnepek közösségformáló, megtartó hatásának erősítése, a gyermekek szociális érzékenységének fejlesztése.

Feladat:

Bővítsük ismereteinket a népi hagyományok eredetéről, lényegéről, a hiedelemvilág jelképeiről.

- Tudatosan fejlesszük jártasságainkat a népi kézművesség, hagyományőrző tevékenység területén (pl. nemezelés, szövés, batikolás, gyöngyfüzés, hímzés. fazekasság, bőrművesség, kosárfonás, gyertyaöntés).
- A hagyományőrző tevékenység kerüljön felszínre a gyermekek tevékenységében, játékában.
- Az anyag kiválasztásánál vegyük figyelembe gyermekeink életkorát, lakóhelyünk jellegzetességeit, a tájegységhez kötődő hagyományokat, értékeket.
- Óvodai nevelőmunkánkba építsük be a hagyományőrzés jellegzetes feladatait, a népi folklór elemeit nevelési területenként (vers, mese, dramatikus játék, zenei nevelés, vizuális nevelés, néptánc, a környezet megismertetése, mozgás, torna).
- Tegyük lehetővé számukra a napi nevelőmunkában az élmények felidézését, tevékenység formájában való újraélését.
- Kutassuk fel lakóhelyünkön a népi kismesterségek lehetséges formáit. Juttassuk élményhez gyermekeinket a tevékenységek megfigyelésével, megismertetésével.

- Biztosítsuk az eszközöket a hagyományörző munkához (szövőkeretek, fonalak, gyapjú, rafia, gyöngyök, kartonok, papírok, agyag, fűzfavessző, íróka, tojásfesték, viasz, vászon stb.).

Kézművesség, kismesterségek

- Lakóhelyünkön és a közeli településeken még jelenlévő népi mesterségek megfigyelése, megismertetése a gyerekekkel. (gyertyaöntő, fazekas, szövő, hímző, fafaragó, pék, kosárfonó stb.) A játékban és egyéb gyermeki tevékenységekben az átélt élményeket újra felidéznek, átéli. Lehetőséget biztosítunk a népi kézműves technikák- nemezelés, szövés, tojásfestés, írókázás, gyöngyfűzés, csuhézés, agyagozás, papír merítés, mézeskalács sütés, batikolás kipróbálására, elsajátítására.
- Természetes anyagok beszerzése, felhasználása, eszközök, játékok, ajándékok és dekoráció készítése.
- Tiszta forrásból merített népmesék, népi mondókák, népdalok és dalosjátékok, mozgásos népi játékok igényes válogatása, ízlésformálás. A magyar népi kultúra elemeinek, megismertetése a gyerekekkel. Az óvoda folyosóján kiállítást hoztunk létre a paraszti élet eszközeinek, használati tárgyainak a bemutatására.
- A gyermek néptánc és népzene hangsúlyosan megjelenik az ünnepek, jeles napok, hagyományok tevékenységeiben. Tartunk táncjátékot, népi hangszer bemutatót. Gyermeknéptánc foglalkozásokat heti rendszerességgel szervezünk délutáni szakkör formájában, melyet képzett néptáncpedagógus vezet. A közös éneklés és dallam érzelmileg megnyugtatja a gyermeket, az ismétlődő mozgás oldja a feszültséget. A gyermekek mozgása összerendezettebb, mozdulataik tökéletesednek, nő a céltudatos mozgásképeség, mozgáskoordináció. Az együttes tevékenység által fejlődnek társas kapcsolataik, egymáshoz való alkalmazkodásuk. A táncnak fegyelmező ereje, személyiségfejlesztő hatása van, tartást ad, ugyanakkor sikerélményt is biztosít a gyermek számára. Motiváló számokra a szép, esztétikus viselet. Saját ruháttal rendelkezünk táncosaink számára.

Kertvárosi Óvoda

Óvodánk kiemelt célja és feladata a szűkebb és tágabb természeti, társadalmi környezet megismertetésére, szeretetére, védelmére óvására nevelés.

Természeti, társadalmi környezetünk lehetővé teszi, hogy az állat és növényvilágot, a dolgokat, jelenségeket élményszerűen, természetes állapotukban, eredeti környezetükben tevékenyen tapasztalhassák meg a gyerekek. Nagy hangsúlyt fektetünk a gyerekek kíváncsiságának tevékenykedtető kielégítésére spontán és szervezett megfigyelések során. Ezek a tapasztalatok nélkülözhetetlenek az életkoruknak megfelelő biztonságos eligazodáshoz, az őket körülvevő világban.

Alakul a gyermekek társas magatartása, pozitív viszonyulása, a tárgyi és emberi környezethez. Rácsodálkozással érzékelik a szépet, megtanulják a környezet óvását és védelmét.

2009-ben a magyar Madártani és Természetvédelmi Egyesülettől elnyertük a feltételek teljesítésével a Madárbarát Óvoda címet. Az Óvoda alkalmazotti közössége elkötelezett híve a madárvédelemnek. Ez irányú tevékenységünkben a gyermekek aktív segítők.

2010 januárjában pályázatot nyújtottunk be a „Zöld Óvoda” cím elnyerésére. A környezeti nevelés szoros kapcsolatban van más nevelési területekkel/ pl.: zene, matematika, irodalom, vizuális nevelés/ Melyek lehetőséget adnak az élmények komplexebb, több szempontú felidézésére, elmélyítésére. Az egészség megőrzése, óvása és a testi fejlődés szempontjából nagy szerepe van a szabadban a friss levegőn való mindennapos mozgásnak. Nagy hangsúlyt fektetünk a gyermekek mozgásigényének kielégítésére és fejlesztésére.

Általános célok:

- A gyermekek aktívan, érdeklődve vegyenek részt a külső világ megismerésében.
- Szerezzenek tapasztalatokat a közvetlen és tágabb környezetünk formai, mennyiségi és téri viszonyairól.
- A valóság felfedezése során alakuljon ki pozitív érzelmi viszonyuk a természethez, az emberi alkotásokhoz.
- Tanulják meg a természet a madarak védelmét az értékek megőrzését.
- Életkoruknak megfelelően, tevékenyen szerezenek tapasztalatokat a környező világról.

Kiemelt feladataink:

- Alapozzuk meg és erősítsük a gyermekekben a természet szeretetét, a természet tisztaságának, szépségének védelmét.
- Tapasztalják meg az évszakok a természet változásait az udvarunkon, a kertvárosban és a tóparton található állat és növényvilágban.
- Figyeljék és szerezzenek tapasztalatot az időjárás és az öltözködés összefüggéseiről.
- Az állatok napját kiemelt ünnepként kezeljük.
- A kiscsoportosok a környékünkön élő szülők nagyszülők által tartott háziállatokat látogatásaink alkalmával saját élőhelyükön figyelhetik meg.
- A középső csoportosokkal Salföldre teszünk kirándulást, míg a nagycsoportosok a Veszprémi Állatkertet látogatják meg, ismereteiket bővítve más vidéken élő állatok megfigyelésével is.
- Szerezzenek tapasztalatot a növények és állatok gondozásában /különböző magvak és termések gyűjtése, hajtás, csíráztatás, virágok locsolása, kerti ágyások kialakítása, magvak ültetése, kikelt növények gondozása/.
- Segítenek a lehullott levelek összegyűjtésében, komposztálóban való elhelyezésében. Használják a kerti szerszámokat/ ásó, kapa, lapát, talicska, seprű, lombseprű, locsolókanna/.
- Természetsarkok folyamatos gazdagítása, változtatása az évszakoknak megfelelően.
- Gyönyörködjenek a madáretetőinket látogató madarak szépségében, sokszínűségében. Gondoskodjanak róluk, etetésük, itatásuk váljon természetessé számukra. Ismerjék fel, nevezzék meg a leggyakrabban látott madarakat.
- Az óvodáskor végére ismerjék meg a gyerekek az udvarunkon található fák, bokrok, növények, rovarok nevét.
- Az ember és a természet kapcsolatának fontosságára, a környezetszennyezés romboló hatására is felhívjuk figyelmüket.
- A környezetvédelem váljék nevelésünk részévé, épüljön be mindennapjainkba.
- Ügyeljenek a tiszta környezetre, séták, kirándulások alkalmával ne szemeteljenek, ne hangoskodjanak, ne törjék le az ágakat, a védett virágokat ne szedjék le.
- Szerezzenek tapasztalatot a szelektív hulladékgyűjtésről, az újrahasznosítás lehetőségeiről/ komposztálás, papírhulladékból barkácsolás/.

- Gyakorolják a helyes gyalogos közlekedést séták alkalmával. Figyeljék meg az egyes járműveket a közlekedésben.
- Szerezzenek tapasztalatot járműveken való utazásról /autóbusz, vonat, hajó stb./ sajátítsák el a itt megfelelő viselkedés szabályait.
- Lehetőségeikhez mértén minél több kisgyerek érkezen kerékpárral, rollerrel az óvodába.
- Ismerjék fel környezetükben a növények, állatok, tárgyak színeit.
- Figyeljék meg az évszakok jellegzetes színváltozásait. Tegyenek különbséget sötétebb-világosabb árnyalatok között.
- Tevékenyen vegyenek részt környezetük formálásában, a csoportszobában, az udvaron, a kertben.
- A víz világnapján látogatást teszünk a Tavas-barlangba, a tópartra, nyár elei jó időben, pedig a Balaton partra.
- Figyeljék meg a természetes vizek szépségét, növény és állatvilágát.
- Szerezzenek tapasztalatokat játékos tevékenységek során a víz tulajdonságairól, halmazállapotának változásairól, felhasználásának sokféleségéről/ tisztálkodás, gyümölcsök-zöldségek tisztítása, öntözés folyamán takarékos vízhasználat/.
- Élvezzék nyári melegben a víz hűtő hatását.
- Kerüljön felszínre, hogy az egészség érték, megőrzése mindannyiunk érdeke, /fogmosás naponta ebéd után az óvodában is, rendszeres gyümölcs, zöldség fogyasztás. /
- A naponkénti levegőzéssel arra szoktatjuk őket, hogy válják igényükké a szabad levegőn való aktív tevékenység, mozgás.
- Az óvodáskor végére valamennyi kisgyerek tudja, hol helyezkednek el Tapolca fontosabb intézményei.
- Ismerjenek néhány képzőművészeti alkotást városunk szülöttjétől: Marton Lászlótól
- Hagyományá kívánunk tenni minden tavasszal egy óvodaszintű egész napos kirándulást.

Hársfa Tagintézmény

A gyermekek harmonikus fejlődésének elősegítése az egészséges életmód szokásainak megismertetése és megalapozása a mentálhigiénés, szociális és testi nevelés eszközeivel óvodai nevelésünk egyik legfontosabb pillére. A gondozási, prevenciós és korrekciós tevékenység ellátása a családokkal való szoros együttműködésben valósul meg. Az egészségnevelés fő feladata a gyermekek egészségben való megtartása, szervezetük edzése, egészségkultúrájuk színvonalának emelése.

A mozgásos tevékenységek fő feladata:

A gyermekek fizikai állóképességének fejlesztése, a fizikai aktivitáson keresztül a szellemi aktivitás növelése, illetőleg az önértékelés és önbizalom erősítése. Azt, hogy az óvodában minden nap legyen mozgás, indokolja a testi egészség, a személyiség, a tanulási képességek fejlesztése, és a gyermekek mozgásos játékigénye.

Fontos, hogy a gyermekek jó közérzettel, jó hangulatban vegyenek részt a mozgásos tevékenységekben.

Az óvodai mozgásfejlesztés alapvető célja, hogy a gyermekek mozgásigényét kielégítsük és bővítsük mozgástapasztalataikat. A mozgásfejlesztés a következő szervezési formákban működik óvodánkban:

- Kötetlen formában biztosított szabad mozgástevékenységgel.
- Mindennapi testnevelési játékkal.
- Konkrét fejlesztést szolgáló testneveléssel.
- Ügyességfejlesztő mozgásos sportprogramokkal, lehetőség szerint heti rendszerességgel szervezett sétával.

A szabad mozgás során tudatosan alakítjuk a környezetet (helyet, eszközöket) amely során a gyerekek kötetlen formában, de mégis szervezeten játszhatnak. Az egyéni szükségleteket és képességeket figyelembe véve minden gyermek számára lehetőséget igyekszünk biztosítani.

Nevelőtestületünkől többen részt vettünk Gergely Ildikó Mit? Miért? Hogyan? c. továbbképzésén. Az ott elsajátított ismereteinket felhasználva, törekszünk a mozgásfejlesztő testnevelési játékokat mindennapi tevékenységünké tenni. Arra építünk,

hogy a gyermekek élményszerzés során tanulnak, ahol minden érzékszervükkel részt vehetnek a tapasztalatszerzésben. A mozgásos játékok alkalmazása is abba a körbe tartozik, amivel ezt a tapasztalatszerzést biztosítani tudjuk. A gyermekek a játékot mindig elfogadják, gátlásai felszabadulnak, nem akadályozzák a fejlődésben.

A rendszeres, konkrét, tudatos fejlesztést szolgáló testnevelés foglalkozások kedvezően hatnak a kondicionális képességek közül különösen az erő-és állóképesség fejlődésére. Fontos szerepük van a helyes testtartáshoz szükséges izomegyensúly kialakulásában. Már a 4-5 éveseknél a testséma fejlesztésből az oldaliság érzékeltetése kap kiemelt szerepet. Előtérbe kerülnek az egyensúlygyakorlatok, a koordinációt fejlesztő gyakorlatok és a tér mozgásos megismerése. Az 5-6-7 éveseknél pedig nagy hangsúlyt élvez a finommozgás, az észlelés, a mozgás közbeni alakítás és formaállandóság fejlesztése is.

A mozgásos sportprogramok során törekszünk a gyermekeket legjobban fejlesztő, kooperatív mozgásos játékok széleskörű alkalmazására, a szabad levegő kihasználására.

Feladataink:

- Egészséget károsító magatartásformák visszaszorítása.
- Egészségfejlesztő testmozgás mindennapos tétele, elegendő mozgáslehetőség, rendszeres testedzés biztosítása, sportnapok, túrák szervezése.
- Zenés „mozgásos percek” szervezése.
- Az élet és testi épség védelme, biztonságos és balesetmentes környezet kialakítása.
- Az egészség védelme, fejlesztése: táncházak, zöldség és gyümölcsnapok szervezése (szülők bevonásával) új ízek kóstolása: "Édes ősz jött", "Káposzta-karnevál", „Mézes-nap” stb.
- Egészségnevelés szemléletformálása: gyógynövények, gyógyteák, ezek gyógyító hatásának megismertetése a gyermekekkel.
- Új módszerek alkalmazása: gyermekjóga, tartásjavító torna szervezése.
- Kapcsolattartás a gyermekorvossal, fogorvossal, védőnővel: szűrővizsgálatokon részvétel.
- Helyes, életkornak megfelelő életritmus kialakítása a megfelelő napirenddel.
- A mindennapos pihenést, megnyugvást jelentő alvásidő biztosítása.
- Személyi higiéné megalapozása, példaadás, pozitív értékek megmutatása.

- Városi sportrendezvényeken való aktív részvétel.
- Rendszeres kapcsolattartás a családokkal, az egészségnevelésben való együttműködés érdekében.

4. 7. Óvodánk gyermekvédelmi és szociális hátrányok enyhítését segítő tevékenysége

Végzése minden óvónő munkaköri kötelessége. „Az óvodapedagógusoknak közre kell működniük a gyermek és ifjúságvédelmi feladatok ellátásában, a gyermek fejlődését veszélyeztető körülmények feltárásában, megelőzésében, megszüntetésében. Előítéletektől mentes, „el és befogadó” magatartás szükséges ahhoz, hogy intézményünkben egyetlen óvodás se érezze magát peremhelyzetűnek.

Az óvodában folyó gyermekvédelmi munkát tagintézményenként gyermekvédelmi felelősök koordinálják.

Munkájukat éves munkaterv alapján végzik.

Célja:

- Az egészséges személyiségfejlődést károsító hatások kiszűrése, enyhítése.
- Mindazon körülmények, feltételek feltárása, elhárítása, enyhítése és megszüntetése, amelyek a gyermekek egészséges testi, lelki és szociális fejlődését hátrányosan befolyásolják, illetve veszélyeztetik.
- A valamely okból hátrányos helyzetbe kerültek esélyeinek javítása, segítése.
- A szociálisan hátrányos helyzetű gyermekek fejlődésének segítése.

A nevelőtestület általános gyermekvédelmi feladatai:

- Elősegíteni a veszélyeztetett és hátrányos helyzetű gyerekek óvodába kerülését, rendszeresen figyelemmel kísérni az óvodalátogatást, jelezni a hiányzásokat,
- A hátrányos helyzetű gyermekek esélyegyenlőségének biztosítása.
- A gyermeki jogok biztosítása intézményen belül, szükség esetén védő-óvó intézkedésekre javaslatot tenni.
- Új gyermekek beilleszkedését segíteni.

- A családokat a lehetőségekhez képest minél jobban megismerni.
- Problémákat, tüneteket felismerni, okokat feltárni, szükség szerint szakember segítségét kérni.
- A hátrányok kompenzálására tervet készíteni és végrehajtani.
- A tehetséggondozást elősegíteni.
- Intézményen belüli szociális szolgáltatások megszervezésében közreműködni.
- Egészségügyi vizsgálatok lebonyolításában részt venni, esetleg soron kívül javasolni.
- Az integrált nevelést elősegíteni.
- Szülőkkel való együttműködő kapcsolat kialakítása, a szülői szerep eredményesebb betöltésének segítése.
- Prevenció minden gyermekre történő kiterjesztése.

A gyermekvédelmi felelős feladatai:

- A gyermekvédelmi tevékenység összehangolása a nevelőtestületben.
- A hátrányos helyzetű és veszélyeztetett gyerekek nyilvántartásba vétele.
- Az óvónők feltáró tevékenységének segítése.
- Fogadóórákon, családlátogatásokon való részvétel az óvónőkkel.
- Adott gyermek érdekében teendő intézkedésekről tanácsadás, intézkedés.
- Kapcsolattartás a Nevelési Tanácsadóval, Gyámhatósággal, Családsegítő Szolgálattal.
- Gyermekvédelemmel kapcsolatos jogszabályváltozások, helyi rendeletek folyamatos figyelemmel kísérése, nevelőtestület tájékoztatása.
- Nevelési év végén beszámolót készítenek az év során történt eseményekről, az elvégzett gyermekvédelmi munkáról.

Óvodavezető gyermekvédelmi feladatai:

- Rendszeres egészségügyi felügyelet megszervezése
- Balesetmegelőző intézkedések fogantatása, egészséges és biztonságos óvodai élet megszervezése
- Gyermekétkeztetés ellenőrzése
- Egészséges életmód biztosítása
- Óvodakötelezettség teljesülésének segítése
- A gyermek adatainak védelme

Elveink:

- a kisgyermek emberiségének a tiszteletben tartása (humánus, megértő, egyéni bánásmód)
- a család, a családi nevelés tiszteletben tartása és erősítése, (a gyermek a családé, melynek sajátos feladatait az óvoda nem veheti és nem is veszi át! A szülőket a legjobb óvoda is csak helyettesítheti, de nem pótolhatja) - Tapintatos, személyes kapcsolattartás.
- Folyamatos, segítő és nem számonkérő kapcsolat kialakításával, a gyermek iránti felelősség ébren tartása
- titoktartási kötelezettség a családokat érintő kérdésekben
- gyakorlatunkban - mely egyszerre kíséri figyelemmel a családi körülményeket és a gyermek fejlettségi mutatóit - a személyre szóló érintkezési formák előtérbe állítása. Ritkán fordul elő, hogy valamilyen körülmény megakadályozza a közvetlen viszony létrejöttét és fenntartását

Gyermekvédelmi látókörbe kerülés kritériumai (érintettek köre), a személyiségfejlődést károsító hatások okai :

1. Egészségügyi ártalmak,
2. átmeneti érzelmi válság a családban (testvérféltékenység, válás, haláleset),
3. deviáns szülői magatartás (bűnöző életmód, ..) erkölcstelen családi környezet,
4. elhanyagoló nevelés,
5. családon belüli erőszak,
6. szenvedélybeteg a családban,
7. súlyos anyagi nehézségek,
8. ingerszegény környezet,
9. rossz lakáskörülmények,
10. munkanélküliség,
11. csonka család,
12. tartós betegség.

Módszerek

- családlátogatás
- kérdőív
- interjú
- megfigyelés
- anamnézis felvétele
- dokumentum elemzés
- fogadóóra tartás
- folyamatos kapcsolattartás a családokkal
- nyíltnap szervezése
- egyéni fejlődés dokumentálása, nyomon követése.

A gyermekvédelmi munka feladatainak alapja: a gyermek személyiségi jogainak az elismerése, valamint:

- a családok megismerése, tapintatos – személyes kapcsolattartáson keresztül a peremhelyzet okainak feltárása
- a segítségadás jellegétől függő prevenciós, illetve korrekciós módszerek alkalmazása, az egyéni sorsokkal való törődés
- a speciális gyermeki képességszintre alapozott fejlesztő tevékenység végzése a humánus, megértés és szeretetpótlás módszerével
- esetenként, hatósági intézkedés kezdeményezése
- a családra való hatékonyabb „ráhatás” érdekében kapcsolattartás felelős személyekkel, intézményekkel
- a gyermekvédelmi munkafolyamatos elemzése, értékelése és dokumentálása

A gyermekvédelmi munkát segítő külső szervek:

- Polgármesteri Hivatal Gyermekjóléti szolgálat
- Családsegítő Központ
- Pedagógiai Szakszolgálat
- (fejlesztőpedagógus, logopédus)
- Tanulási Képességet Vizsgáló Bizottság

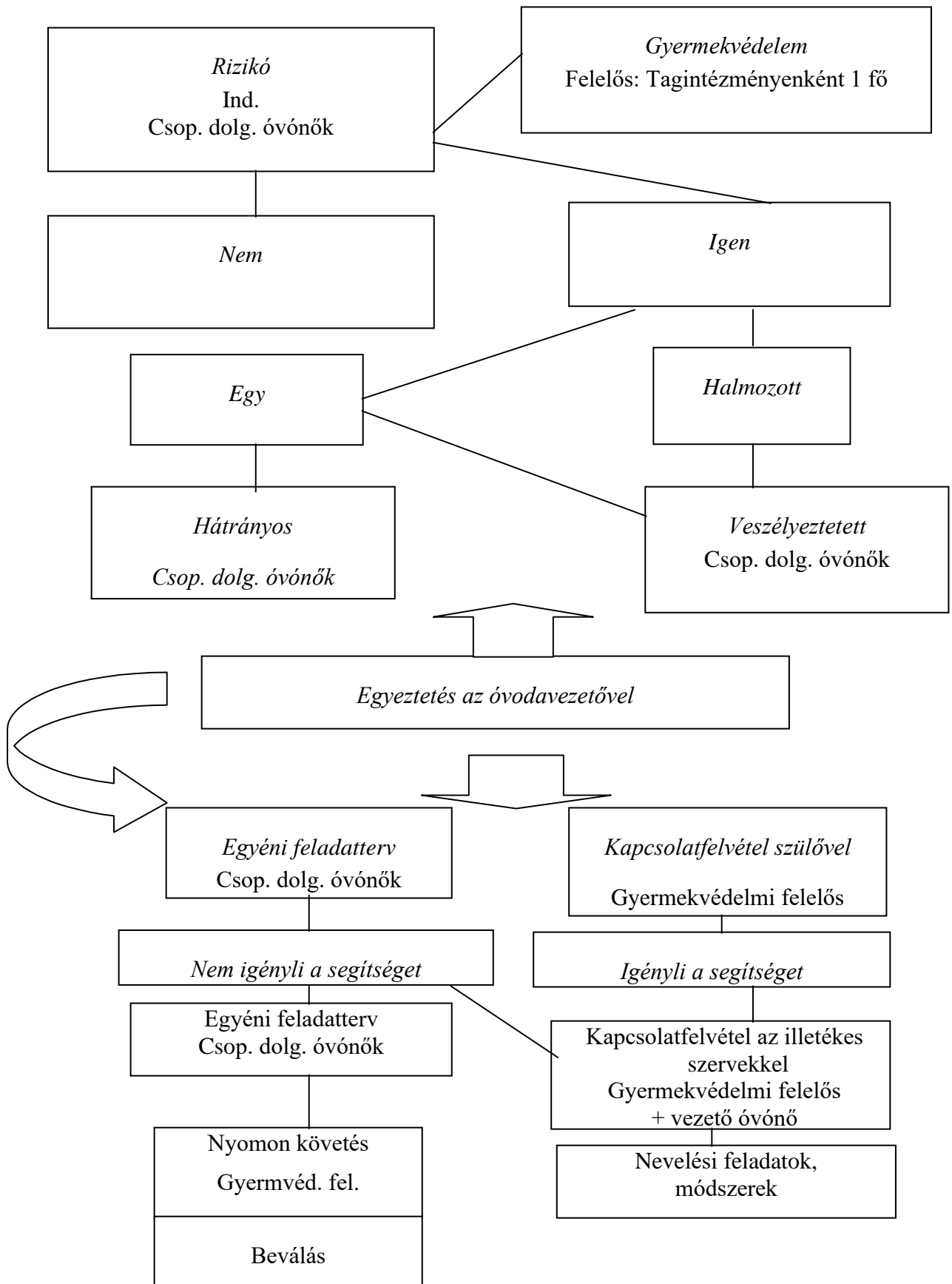
Stratégia fázisai:

- a hátrányos vagy veszélyeztetett helyzet kiszűrése, diagnózis felállítása,
- az óvodavezető informálása,
- közös konzultáció a csoport óvónői, gyermekvédelmi felelős és az óvodavezető között,
- a veszélyeztetett helyzet jelentése a Gyámhatóság, Családsegítő Központ felé,
- kapcsolatfelvétel a szülővel, a probléma jelzése, segítség felajánlása,
- igényel-e segítséget?
- jelzés a gyermekvédelmi felelősnek,
- egyéni feladatterv kidolgozása, nevelési feladatok, módszerek, a segítségnyújtás lehetséges formáinak a meghatározása,
- pedagógiai fejlesztő tevékenység nyújtása,
- nyomon követés és bevalás vizsgálat.

Felelős: a csoport óvónői

Határidő: május 31.

Folyamatábra a gyermekvédelmi munkáról

A gyermekvédelmi feladatokat ellátó intézményhálózat:

Veszprém megyei Területi Gyermekvédelmi Szakszolgálat

(Veszprém, Kossuth Lajos u. 10. titkárság telefon: 88/423-463)

Feladatai:

- Javaslat a gyermekek gondozási helyének meghatározásához.
- Javaslat a gondozási hely megváltoztatásához.
- Ideiglenes elhelyezési feladatot ellátók kijelölése.
- A nevelőszülői hálózat működtetése.
- Az örökbefogadás előkészítése.
- Családgondozás, utógondozás.
- Szakmai segítség, ellenőrzés és tájékoztatás.

Szociális és Egészségügyi Alapellátási Intézet

Gyermekjóléti Szolgálat

(Tapolca, Hősök tere 15. tel: 322-977)

TAPOLCAI KÖZÖS ÖNKORMÁNYZATI HIVATAL

Önkormányzati és Igazgatási Iroda

Általános Igazgatási Csoport

Szociális segélyezés, családok segítése

Tapolca, Hősök tere 15.

Tel: 87/511-153

Vezető:

Tapolcai Kertvárosi Óvoda

Gyermekvédelmi felelőse:

(Tapolca, Darányi I. u. 4. Tel.: 321-303)

Gyermekorvosa:

(Tapolca, Berzsényi D. u. 7. tel: 413-808)

Védőnője:

Tapolcai Kertvárosi Óvoda Barackvirág Tagintézménye

Gyermekvédelmi felelőse:

(Tapolca, Kazinczy tér 2. tel: 411-532)

Gyermekorvosa:

(Tapolca, Berzsényi D. u. 7. tel: 413-808)

Védőnője:

Tapolca, Kazinczy tér 1. Tel.: 87/510-317

Tapolcai Kertvárosi Óvoda Hársfa Tagintézménye

Gyermekvédelmi felelőse:

(Tapolca, Alkotmány u. 9. Tel.: 322-613)

Gyermekorvosa: Tel.: 510-723

Védőnője: Tel.: 411-739

5. A FEJLŐDÉS JELLEMZŐI

A gyermek az óvodáskor végén belép a lassú átmenetnek abba az állapotába, amelyben majd az iskolában az óvodásból iskolássá szocializálódik.

A gyermekek többsége, az óvodáskor végére (6-7 év) eléri az iskolai élet megkezdéséhez szükséges fejlettségi szintet. A rugalmas beiskolázás az életkor figyelembevételével lehetőséget ad a fejlettség szerinti iskolakezdésre.

Az iskolakezdés feltételei: testi, lelki és szociális érettség, amelyek mindegyike szükséges a sikeres iskolai munkához.

Testi érettség

A testileg egészségesen fejlődő gyermek hatéves kora körül eljut az első alakváltozáshoz.

Megváltoznak testarányai, megkezdődik a fogváltás. Teste arányosan fejlett, teherbíró.

Mozgása összerendezettebb, harmonikus, finommozgásra képes.

Mozgását, viselkedését, testi szükségletei kielégítését szándékosan irányítani képes.

Lelki érettség

A lelkiileg egészségesen fejlődő gyermek az óvodáskor végére nyitott érdeklődésével készen áll az iskolába lépésre. A tanuláshoz szükséges képességei alkalmassá teszik az iskolai tanulás megkezdésére. Érzékelése, észlelése tovább differenciálódik. (Különös jelentősége van a téri észlelés fejlettségének, a vizuális és az akusztikus differenciációnak, a téri tájékozottságnak, a térbeli mozgásfejlettségnek, a testséma kialakulásának.).

A lelkiileg egészségesen fejlődő gyermeknél:

- Az önkéntelen emlékezeti bevésés és felidézés, a közvetlen felidézés mellett megjelenik a szándékos bevésés és felidézés, megnő a megőrzés időtartama, a felismerés mellett egyre nagyobb szerepet kap a felidézés.
- Megjelenik a tanulás alapját képező szándékos figyelem, fokozatosan növekszik a figyelem tartalma, terjedelme, könnyebbé válik a megosztása és átvitele.
- A cselekvő-szemléletes és képi gondolkodás mellett az elemi fogalmi gondolkodás is kialakulóban van.

Az egészségesen fejlődő gyermek:

- érthetően, folyamatosan kommunikál, beszél; gondolatait, érzelmeit mások számára érthető formában, életkorának megfelelő tempóban és hangsúllyal tudja kifejezni; minden szófajt használ; különböző mondszerkezeteket, mondatfajtákat alkot; tisztán ejti a magán- és mássalhangzókat (a fogváltással is összefüggő nagy egyéni eltérések lehetségesek); végig tudja hallgatni és megéri mások beszédét,
- elemi ismeretekkel rendelkezik önmagáról és környezetéről; tudja nevét, lakcímét, szülei foglalkozását, felismeri a napszakokat. Ismeri és gyakorlatban alkalmazza a gyalogos közlekedés alapvető szabályait, ismeri szűkebb lakóhelyét, a környezetében élő növényeket, állatokat, azok gondozását és védelmét. Felismeri az öltözködés és az időjárás összefüggéseit. Ismeri a viselkedés alapvető szabályait, kialakulóban vannak azok a magatartási formák, szokások, amelyek a természeti és társadalmi környezet megbecsüléséhez, megóvásához szükségesek, elemi mennyiségi ismeretei vannak.

Szociális érettség

Az óvodáskor végére a gyermekek szociálisan is érette válnak az iskolára. A szociálisan egészségesen fejlődő gyermek, kedvező iskolai légkörben készen áll az iskolai élet és a tanító elfogadására, képes a fokozatosan kialakuló együttműködésre, a kapcsolatteremtésre felnőttel és gyermektársaival.

A szociálisan érett gyermek:

- egyre több szabályhoz tud alkalmazkodni,
- késleltetni tudja szükségletei kielégítését,
- feladattudata kialakulóban van, s ez a feladat megértésében, feladattartásban, a feladatok egyre eredményesebb – szükség szerint kreatív - elvégzésében nyilvánul meg; kitartásának, munkatempójának, önállóságának, önfegyelmének alakulása biztosítja ezt a tevékenységet.

A hároméves kortól kötelező óvodába járás ideje alatt az óvodai nevelési folyamat célja, feladata a gyermeki személyiség harmonikus, testi, lelki és szociális fejlődésének elősegítése.

A sajátos nevelési igényű gyermekek esetében folyamatos, speciális szakemberek segítségével végzett pedagógiai munka mellett érhető csak el a fentiekben leírt fejlettségi szint.

A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek iskolaérettségi kritériumai tükrözik a befogadó intézmény elvárásait az iskolába kerülő gyermekekkel szemben.

6. A PEDAGÓGIAI PROGRAM HATÁLYOSSÁGI, TÖRVÉNYESSÉGI ÉS LEGITIMITÁSI ZÁRADÉKA

Pedagógiai Program érvényessége, vizsgálata, módosítása

Az óvodai nevelési program érvényességi ideje:

A nevelőtestület határozata alapján határozatlan időre szól.

A pedagógiai programban megfogalmazott célok, és feladatok megvalósulását a nevelőtestület folyamatosan vizsgálja.

A nevelőtestület felkéri a szülői közösséget, hogy a pedagógiai programban leírtak megvalósulását legalább 4 évente véleményezze.

A pedagógiai program módosítására javaslatot tehet:

- az óvoda vezetője,
- a nevelőtestület bármely tagja,
- szakmai munkaközösség,
- a jogszabályi előírás.

A pedagógiai program módosítását a nevelőtestület fogadja el, és az intézményvezető jóváhagyásával válik érvényessé.

A módosított pedagógiai programot, a jóváhagyást követő nevelési év szeptember 1. napjától kell bevezetni

Legitimációs záradék

1. Elfogadta:

dátum: 2022.08.29.

(A programot a nevelőtestület fogadja el)

2. Jóváhagyta: Horváth Zoltánné
óvodavezető

dátum:2022.08.29.

Intézmények szolgáltatási színvonalának növelése, szervezettefejlesztés

TÁMOP 3.1.11-12/2-2012-0094sz. „Tapolcai Óvodák fejlesztése” – Óvodafejlesztési konstrukció

ÚJSZERŰ NEVELÉSI ELJÁRÁSOK, FEJLESZTÉSEK, MODERN PEDAGÓGIAI MÓDSZEREK, AMELYEK BEVEZETÉSRE, ALKALMAZÁSRA KERÜLNEK

Csoportnapló

A megvalósítandó tevékenységeket heti tervben rögzítjük, mellette megjelenik új elemként a reflexió, észrevételek a terv megvalósulása kapcsán.

A csoportnapló tartalmazza: a hetente ismétlődő közös tevékenységeket tartalmazó hetirendet napi bontásban, (20/2012. EMMI rendelet 91.§ (3) e)

Természetesen rugalmasan, az élethez igazodva kezeljük a heti terv megvalósítását.

A gyermekek személyiségfejlődésének nyomon követése

Módszerek, eszközök megismerése, alkalmazása, továbbfejlesztése, illetve ezek alapján a saját intézményben alkalmazandó eljárások, módszerek rendszerének át-, illetve kialakítása.

A Szakmai munkaközösség és Minőségirányítási munkaközösség a gyermekek fejlődésének nyomon követésének hatékonysága érdekében 2014-től a DIFER programcsomag mérőeszközeit használja fel.

A gyermekek fejlődésének nyomon követhetőségéről szerzett korábbi tapasztalatainkat átgondolva vezetjük be a DIFER játékgyűjtemény alkalmazását, hogy minél jobban segítsen bennünket a gyermekek megismerésében. Jól feltérképezhető legyen, miben kell még fejlődniük, és ebben, hogyan tudjuk őket segíteni.

Egyénre szabott/differenciált fejlesztési módszerek, amelyek bevezetésre, alkalmazásra kerülnek

Az egyénre szabott, differenciált fejlesztési módszereket az óvodai élet minden területén alkalmazzuk. Áthatja a nevelést, a tevékenységben magvalósuló tanulást, a játékot.

Az óvodafejlesztési pályázat keretében megvalósult továbbképzések még inkább segítenek a módszerek elmélyítésében, nevelő és pedagógiai munkánk hatékonyabbá tételében ezen a területen. A továbbképzések tapasztalatait a kolléganők átadták, nevelés nélküli nap keretében.

Az integrált neveléshez szükséges feltételrendszer új elemei

Intézményünkben tíz éve folyik integrált nevelés. A tárgyi és személyi feltételek biztosítottak. Pedagógiai Programunk Inkluzív, integrált nevelés fejezete tartalmazza az integrált neveléssel kapcsolatos elveinket, az óvodapedagógus feladatait, a befogadás folyamatát, a fejlesztést. A kapcsolódó továbbképzéseken való részvétel tovább segíti munkánkat.

Az óvoda-iskola átmenetet támogató diagnosztikai módszerek, amelyek

bevezetésre, alkalmazásra kerülnek; továbbá az átmenetet segítő egyéb intézkedések, az óvoda és iskola közötti együttműködés új területei

Az óvoda-iskola átmenetet támogató diagnosztikai módszerek

A Veszprém Megyei *Pedagógiai Szakszolgálat Tapolcai Tagintézményének* szakemberei minden év szeptemberében szűrik a tanköteles korú gyermeket. Segítjük a szűrés megszervezését. A fejlesztésre szoruló gyermekek egyéni és csoportos fejlesztése intézményünkben történik, a feltételek megteremtésében partnerek vagyunk.

A bevezetésre kerülő DIFER játékgyűjtemény alkalmazása reményeink szerint segít a gyermekek hatékony fejlesztési irányának megválasztásában, jobb képet kapunk a készségek képességek fejlettségéről.

A nevelési-oktatási intézmények közötti új horizontális kapcsolatok kiépítése, ápolása

A már eddig is jól működő kapcsolataink ápolása, melyet együttműködési megállapodásban is rögzítünk.

A Tapolcai Kertvárosi Óvodában az új horizontális kapcsolatok kiépítésének egyik formája, hogy a nagycsoportos gyermekeinkkel részt veszünk a Tapolcai Bárdos Lajos Általános Iskola által szervezett március 15.-ei ünnepi műsorán.

A továbbképzéseken részt vettek által megszerzett ismeretek óvodai szervezeti egységen belül történő átadásának módszertana, eljárása

A továbbképzésen tanultak továbbadása az intézményben már korábban kialakított módszerek, eljárások szerint történik.

A továbbképzéseken, valamint az egyéb képzés jellegű szakmai konferenciákon, szakmai rendezvényeken hallottakról, tanultakról az ismeretek átadása a már hagyományos módon történik: A részvevő kollégák minden esetben beszámolnak nevelőtestületi értekezlet, adott esetben munkaközösségi megbeszélés alkalmával. Továbbadják a kollégáknak a képzés írásos, vagy elektronikus anyagait, a képzés egyes elemeit átbeszélik. Felhívják a figyelmet azokra a módszertani elemekre, amelyek napi gyakorlatban való alkalmazása kívánatos lenne a Pedagógiai Program megvalósításában, illetve hozzájárulhat a kollégák szakmai kompetenciáinak bővítéséhez.

Az intézményfenntartóval való együttműködés új formái

Az intézményfenntartóval való együttműködés formáit, területeit, a külső intézményértékelési mechanizmus működését, az értékelés szempontjait, az értékelési eredmények visszacsatolásának módjait, az intézményfenntartók oktatásirányítási tevékenységének segítését a Pedagógiai Program **Az óvoda kapcsolatai** című fejezet tartalmazza.